

H U N G A R I A N M O N I T O R I N G

1989. május 31.

SZERDA

Ö S S Z E F O G L A L Ó

- Az MSZMP Központi Bizottsága közleményében történelmi és szimbolikus jelentőségű eseménynek tekinti Nagy Imre és társai temetését. Záruljon le mielőbb Nagy Imre és társai perének felülvizsgálata és szolgáltatassanak igazságot a megvádolt és elítélt politikusoknak. A KB szerint a történelmi és erkölcsi jóvátételt, a nemzet kegyeletes emlékeztetését szolgálja jún. 16-a 2380 2403
- Átadták Nagy Imre lányának a törvénytelenül elítélt és kivégzett miniszterelnök személyes dokumentumait 2381
- Borics államtitkár megbeszéléseket folytatott a Nagy Imre-temetés részleteiről 2368 2372 2382
- A Történelmi igazságtétel bizottság titkára a Grósz-interjú kapcsán: elhamarkodott volt Grósz nyilatkozata, hogy annakidején nem született magyar párt döntés Nagy Imre kivégzésének ügyében 2371 2382
- Maléter Pálné: ha a főtitkár így gondolkozik, akkor semmiképpen nem kívánom azt, hogy az MSZMP a temetésen részt vegyen 2371 2382
- Az MSZMP Központi Bizottsága nemzetközi sajtóértekezletének összefoglalója 2338 2339
- Grósz TV-nyilatkozatának Nagy Imrere vonatkozó részéből 2340 2345
Grósz megrótta Pozsgayt a SZERnek adott nyilatkozatért 2347 2371
Külföldi visszhangok Grósz tv-nyilatkozatához 2360 2371 2383
- Horn Gyula Párizsban Sevardnadzéval folytatott megbeszélést 2354 2362
Horn Gyula felszólalása az emberi dimenzióról folyó párizsi tanácskozáson 2361 2368
Tudósítás a párizsi emberi jogi tanácskozásról 2384
- Pozsgay NSZK-beli tárgyalásairól: a ny. német vezetők kedvezően és támogatási szándékkal szóltak a magyar fejleményekről 2361
- Bush elnök Magyarországról és a kelet-európai átalakulásról is nyilatkozott az NSZK-ban 2373 2383
- Az országgyűlés a mezőgazdasági téteszekekről szóló törvénymódosítási tervezetet, valamint a földről, az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló törvényjavaslatot tárgyalta. Az előterjesztéseket Hütter miniszter indokolta. Utóbbi törvényjavaslatot a képviselők alkalmatlannak találták és visszautalták a miniszternek, a téteszekekről szólóhoz változtatásokat és kiegészítéseket javasoltak. Tudósítások, beszámolók az ülésről: 2353 2355 2357 2368 2374 2379 2395
- Ülésezett az IPU magyar csoportja. Barcs lemondása után 15-tagú ideigl. vezetőséget választanak. Barcsot a Rajk László-per népi ülnökeként tanúsított magatartásáért vádolják 2355 2372 2380
- Átszervezték a környezetvédelmi és vízgazdálkodási minisztériumot és csökkentették a létszámát 2365
- Berecz János: a párton belül két irányzat van, Pozsgay és Grósz vezetésével 2372 2392
- Nagyfokú bizonytalanság uralkodik a békéscsabai pártbizottságon 2343
- Az MSZMP debreceni orvostudományi egyetemi pártbizottsága úgy döntött, hogy megszűnik mint munkahelyi párt szervezet 2366
- Szentesen túl sok a pártmunkás a városi pártbizottságon 2366
- A SzDSz bpi III. ker. szervezete követeli, hogy Stadinger István mondjon le képviselői mandátumáról 2378 2380

- Somogyi kormánybiztos a világkiállítás költségeiről, a külföldi befektetésekről és a valószínű magyar állami támogatásról 2386
- Magyarország és a Világbank 110 mio dolláros kölcsönről írt alá megállapodást 2354
- A 70 évnél idősebb magyar állampolgárok holnaptól ingyen utazhatnak a vonatokon és a helyközi buszjáratokon 2370 2372
- Az ifjúsági szerveződések június végén konferencián tárgyalják meg az ifjúság helyzetét 2392
- A Magyar ENSZ-Társaság Emberi jogi bizottsága: a sorköteles katonának Magyarországon indoklás nélkül legyen joguk a polgári szolgálatot választani 2392
- Falurádió: 2348
- A művelődési minisztériumban a tanévzárón a jövőről volt szó 2364
- Sztrájkba léptek Kaposvárott a Táncsics-gimnázium tanárai 2364 2389
- Szeptembertől az ált. iskolákban megindulhat az orosz helyett más idegen nyelv oktatása, ha az iskola gondoskodik a feltételekről 2389
- Alakuló kongresszust tartott a Sajtó Szakszervezet. A SZOT tagjaként, a Gutenberg szakszervezeti szövetségből kiválva működnek majd 2393
- A Nyilvánosság Klub 6. vitájának témája: zsidók, cigányok, előítéletek. A társadalom és a kisebbségek 2387
- A TDDSz a szegénységről rendez fórumot. A mai szegénységnek két nagy összetevője van, a strukturális szegénység és az új szegénység 2388
- Létszámhiány a szegedi klinikán 2344
- Lapszemle: A METESz főtitkára az értelmiség helyzetéről (2336)
Népszabadság-cikk a lakásfinanszírozásról (2336) - Magyar Nemzet: a rendkívüli béremelés nagyrészt a Széchenyi könyvtárban a vezetők kapták (2337) - Magyar Hírlap az Erdélyből áttelepült pedagógusok gondjairól (2337)
- Dudás nyugdíjas határőrparancsnok már háromféleképpen adta elő az 1956-os mosonmagyaróvári sortűz történetét 2337
- A leninvárosi alternatív szervezetek a Tiszaszederkény városnév visszaállítását követelik 2367
- Mai Nap: lehet hogy hazatelepül Faludy György 2372
- Teller Ede egyidejűleg foglalt állást a kelet-nyugati enyhülés és az úrfegyverkezési terv folytatása mellett 2391
- Az Előre c. romániai magyar nyelvű ujság: Románia elutasítja, hogy bármely szocialista ország gazdaságában a piac alapvető szerepet kapjon 2392
- A Fiatal Demokraták tatai csoportja elítéli Romniát, mert erdélyi magyar, német, szerb és ukrán fiatalokat arra kényszerített, hogy a Havasalföldön és moldvai területen éljenek 2392
- Az Europa Könyvkiadó és a Historia folyóirat sorozatában kiadják emigráns szerzőktől Horthy Miklós és Nagy Ferenc emlékiratait 2393
- Budapesten megkezdődött a bőrfejűek ügyének másodfokú tárgyalása 2355 6

(folytatás a következő oldalon)

Külpolitika:

Tudósítások a szovjet parlament üléséről	2341	2362	2373	2389
Rude Pravo-cikk Bős-Nagymarosról és a környezetvédelemről				2385

Hírvilág:

Az MSZMP-KB közleménye Nagy Imréről				2404
Nagy Imre leánya nyilatkozott a MTI-nak. A hagyatékból több írás is hiányzik				2404
Nagy Imre emléktáblát avatnak szülővárosában, Kaposvárrott				2405
Az NDK-tv reakciója Bus Kelet-Europával kapcsolatos indítványaira				2405
A szovjet népi küldöttek kongresszusának mai napjáról				2405
Szófiában nagygyűlés volt a népfront szervezésében a Bulgária belügyeibe történő török beavatkozás ellen				2408
Hrivnák CS miniszterelnök-helyettes nyilatkozata Bős-Nagymaros ügyében				2409
A Bajcsy-Zsilinszky Endre Baráti Társaság környezetvédelmi csoportja felhívja a KNEBet, nézzen utána a Bős-Nagymaros-i beruházás befejezése melletti tegnapi tüntetés részleteinek				2409

1989 május 31. - Szerda

KOSSUTH ADÓ

Időjárásjelentés:

Hazánk nyug részén derült az ég, de az északkeleti és a déli országrészben egy-egy zápor, zivatar előfordul. A hőmérséklet 12 és 16 fok között van. - A fővárosban gyengén felhős az ég, 14-15 fokot mutatnak a hőmérők.

Délelőt még zavartalan lesz a napsütés, délután azonban sokfelé alakul ki zápor, zivatar, sőt néhol felhőszakadás és jégeső is előfordulhat, A hőmérséklet csúcserőke 25 fok körül lesz.

-

LAPSZEMLE

o6.33 h

Összeállította Szöllős István.

Szavak helyett tettekre vár az értelmiség - nyilatkozta a NÉPSZAVÁ-ban dr.Tóth János a MTESz főtitkára, aki hangsúlyozta, hogy az elmúlt négy évtizedben az értelmiség ügyét soha nem fontosságának megfelelően kezelték. Így aztán nem csoda, hogy akadémiai alkotó gárdánknak csaknem egynyolcad része jelenleg nyugaton dolgozik. Miközben az országnaégetően sz üksége lenne a kiművelt emberfőkre. A főtitkrá szavaiból az is kicsendül, hogy az elmúlt évtizedek értelmiség ellenes politikája még ma is kultúra és tudomány ellenes hangulatot gerjeszt. A kormányt is elmarasztalja Tóth János amikor azt állítja, hogy az utóbbi másfél évtizedben több állami nagyberuházás ügyében nemcsak antidemokratikusak, hanem szakszerűtlenek is voltak a döntések.

Az Egyesült Vegyiművek megvásárolná az OTP-től dolgozóinak lakáshitelét, aztán a munkavállalók a vállalatnak törlesztenének. Az ötlet azzal kapcsolatban pattant ki, hogy az OTP meg akarja emelni a korábban igen alacsonyan megállapított lakástörlesztési kamatot. A takarékpénztár versenyképessége érdekében és az állami szubvenció elmaradása miatt tenné a példátlan lépést. A jogász szerint ez visszaélés lenne

(lapszemle)

a politikai és gazdasági erőfölénnyel, amelyet esetleg még a bíróságnak is tudomásul kellene vennie. Mert ilyenek a törvényeink. Az érdekes okfejtés a NÉPSZABADSÁG-ban olvasható.

Hogyan lesz 47-ből 25? A talányok c. cikk a MAGYAR NEMZET-ben jelent meg. A 47 % a közművelődési alkalmazottak idei rendkívüli béremelésének átlagértéke, a 25 % pedig az a legkisebb arány, amit az Országos Széchényi Könyvtárban egy-egy beosztottak kaptak. A cikk szerint a dolgozók döntő többsége kedvezőtlen helyzetbe került a béremeléssel, mert elsősorban a vezetők kaptak kiemelt fizetésemelést. A cikk meg lehetőszen kusza elszámolást ismertet amelyből azért kiderül, hogy a szakszervezet állásfoglalása szerint az elosztási mód a munkaerő feleslegről való megszabadulást is szolgálhatja.

A volt és leendő Fasori-gimnázium épületében gyűlt össze kéthetente továbbképzésre az Erdélyből áttelepült pedagógusok egy csoportja. A tanfolyam befejeztével a MAGYAR HIRLAP tudósít annak a mintegy 330 pedagógusnak gondjáról, bajjáról, akik amenablet áradattal települtek le Magyarországon. A továbbképzés leírásán kívül arról is képet alkot hat az olvasó, hogy miként fogadták az Erdélyből áttelepülteket Magyarországon. A kép meglehetősen vegyes, pozitív és negatív példákka spékelve. Tanulmányt is szolgáltat, nevezetesen azt, hogy a felelősség vállalást a határontuli magyarságért sem hazai intézményeink sem a társadalom nem kerülheti meg.

A Dudás-ügyet görgeti tovább a MAGYAR HIRLAP. Ismeretes, hogy a szemtanuk vallomása szerint Dudás István a mosonmagyaróvári határ-őrzászlóalj parancsnoka 1956 október 26-án a tüntetők közé lövetett és a sortűznek 105 halottja volt. Az időközben ezredesként nyugdíjba ment főtisztet, mint annyi más kollégájának, a Magyar Hirlap munkatársának sem sikerült megszólaltatnia. Az írás szól arról, hogy Dudás István eddig három különböző történetet produkált a tragédiáról. És arról is beszámol a cikk, hogy eddig ügyészi vizsgálat sem indult, noha joggyakorlatunk szerint ahhoz egyetlen bejelentés is elegendő lenne.

06.45 h

- Nemzetközi sajtóértekezletet tartottak tegnap az MSZMP Központi Bizottságában. Az elhangzottakat Tóth Pál foglalja össze. -

- Előrehozott, vagy rendkívüli kongresszust tart az MSZMP valamikor az Őszön? Esetleg talán a 14.-et? Ez is kérdés volt a tegnapi sajtókonferencián és meghatározásában maguk a rendezők is bizonytalanok. Az viszont bizonyos, hogy meg kell tartani. Azért is, mert a régi szervezeti szabályzat működésképtelen. Tulhaladta az idő és olyan regulák tartalmaz, amelyeket egy tétova tagjelölt egyszerűen nem fogad el. Azért is, mert ha továbbra is kormányzópart akar maradni az MSZMP, vagy a kormánykoalícióban többségre törekszik, akkor az eddigiek helye realitásokra, a magyar valóságra épülő, a történelmi tanulságokkal is számotvető politikai programra van szüksége. Benne a hatalmi görcstől mentes célokkal. Ezt követelték a reformkörök, a városi és megyei pártértekezletek egy része is és ezt ajánlotta a KB tanácsadó testülete is. Mégis három héttel ezelőtt még csak kibővített pártértekezletről volt szó. Mi változott hát három hét alatt? Ha csak annyi, hogy tovább romlott az ország gazdasági helyzete és vele együtt a társadalmi közállapota, az kevés indok ahhoz, hogy ilyen lépésre szánja el magát ez a párt. Ahhoz is kevés idő, hogy olyan új lebonyolítási rendszert dolgozzanak ki, mint amilyennel tegnap kiálltak a nemzetközi sajtó elé. Hogy pl. a helyi szervezetek közvetlenül delegálhatnak küldötteket a kongresszusra, netán a KB-ba, sőt a politikai bizottságba is. Alapos viták nélkül elképzelhető-e olyan lehetőség felkínálása, hogy a főtitkár és a pártelnök személyéről pártszavazás döntsön? Vagy, hogy a tagság dönthesse el, hogy egyáltalán legyen-e központi bizottság, vagy pedig egy delegált országos választmány, ennek tagjai választhatják majd meg a központi vezetőséget. Ezeknek már ott kellett lenniük valamelyik fiókban. És ezt a fiókot a tagság követelése, a társadalmi mozgás és a választások közeledte nyitotta ki. Egyaránt felfedezhetőek a stratégiai és taktikai lépések, de a szaporázó lépések is. Mert a platformok meglétével együtt, egységes programmal szeretnének a választók elé állni. Miként az sem tekinthető szándék nélkülinek, hogy az MSZMP újabb tárgyalási metódust ajánl az ellenzéki kerekasztalba tömörült szervezeteknek. Az egyik oldalon üljön a csoportosulás, a másikon az MSZMP, a harmadikon a függetlenek, a negyediken a tárgyalási jogu megfigyelők. Mert, hogy az asztal négyszögletű lenne. Bár az MSZMP hivatalosan nem lesz jelen NAGY Imre június 16-i temetésén.

(A KB ülésről tartott sajtóértkezletről)

de NYERS Rezső vezetésével bizottság állítja össze azt a politikai nyilatkozatot, amelyet még a temetés előtt nyilvánosságra hoznak. Hogy mi lesz a tartalma? Az bizonyos, hogy koncepcionált politikai pernek minősítik majd. Az pedig valószínű, hogy a párt reformkörei történelmi főhajtással adóznak az MSZMP alapítótagja emléke előtt.

- Az Országgyűlés keddi munkanapjáról B.Király Györgyi és Hollauer Tibor készített összefoglalót. -

(Röviden összefoglalják az átalakulási törvényről folyt tegnapi vitát.)

-

KRÓNIKA

07.00 h

- Május 31-e szerda van. Pintér Dezső köszönti önöket. -
Napközben nyári meleg időre számíthatunk, de szükségünk lehet esernyőre is. - Időjárásjelentés. -

Belpolitikai összefoglaló:

- Az MSZMP KB még június 16-a előtt nyilatkozatban foglal állást NAGY Imre egykori miniszterelnöknek és sorstársainak ügyében. Major László pártszóvivő a KB hétfői üléséről tartott nemzetközi sajtótájékoztatóján szólt arról is, hogy a periratok mindegyikének ismerete nélkül is kimondható, NAGY Imrét ugynevezett koncepcionált politikai perben ítélték el és jogilag törvénytelenül végezték ki.

- A sajtótájékoztatón elhangzott az is, hogy a KB elképzelése szerint, az MSZMP kongresszusáig a tagság véleménye alapján választanak elnököt és főtitkárt az MSZMP élére. A tanácskozáson új szervezeti szabályzat és politikai programot kellene kidolgozni. Értékelni szükséges az elmúlt évtizedeket, továbbá meg kell újítani a vezető párttestületek személyi összetételét is. Az MSZMP KB hétfői üléséről kiadott közleményéből kiderül az is, hogy a politikai erő párbeszédének megkezdésére négyoldalu tárgyalásokat javasol a testület. A terv szerint először, lehetőleg már a jövő szombaton, az asztal egyik oldalán az MSZMP, a másikon pedig az ellenzéki kerekasztal képviselői ülnének, a harmadik oldalon

(Krónika, 7 h)

a többi független szervezet delegált tagjai kapnának helyet, a negyedikben pedig a megfigyelők. Az MSZMP KB felkéri az Országgyűlés elnökét, hogy elnököljön az érdemi tárgyalások plenáris ülésein.

- Tegnap este láthattuk a TV-ben azt az interjút, amelyet GRÓSZ Károly az MSZMP főtitkára adott Aczél Endrének a Hiradó főszerkesztőjének.

Részlet következik a beszélgetésből, a téma NAGY Imre rehabilitálása.

- (GRÓSZ) Én már tavaly az Egy.Áll-ban is a sajtókonferencián kijelentettem, hogy amit ma tudunk NAGY Imréről annak alapján nem tartjuk indokoltnak a rehabilitálását. De azt én ott is kijelentettem, hogy a Nagy Imre-ügyet felül fogjuk vizsgálni. Ez a felülvizsgálat elindult. A felülvizsgálat azt mutatja pillanatnyi helyzet alapján az én információm szerint (?), hogy az ügyészség ennek a kérdéskörnek a vizsgálata során arra a következtetésre jut, hogy nem alátámasztható jogilag az az ítélet, amit annak idején hoztak.- -

(a továbbiakban lásd a tegnapi estei Hirvilág műsorában a 2326. oldalról - a következő rövid kiegészítéssel:)

- ...nincs meg a teljes dokumentáció, tehát bizonyára még nagyon sok új információhoz fogunk jutni. Kértük a testvérpártokat, illetve az illetékes országokat, segítsenek abban, hogy ezt a folyamatot meg tudjuk ítélni. Ebből az látszik, hogy akkoriban a nemzetközi helyzetben egy szenvedélyes vita robbant ki. Benne volt a magyarországi események és benne voltak, ott helyezkedtek el, akkor volt Szevez, akkor voltak egyéb más nemzetközi jelentőségű külpolitikai események. Én úgy látom, hogy ennek a metszetében ítélték meg akkor a magyarországi eseményeket. Azt tudom, átnéztem az archivumokat, a magyar párt egyetlen egy testülete sem foglalt állást NAGY Imre ügyében, sem bűnösségét, sem ártatlanságát nem minősítette. Tudom, hogy személy szerint KÁDÁR János, illetve a párt akkori vezetői semmifajta konkrét intézkedést, döntést, határozatot, utasítást nem adtak azoknak, akik ezzel az ügygel foglalkoztak. Tehát több mint valószínű, hogy az ítélet alkotók, az ítéletet meghozó emberek más befolyása alá vagy más információ alá kerültek, mert az ítélet alapján nagyon - mai szemmel elolvasva, elolvastam az ítéletet - mai szemmel elolvasva nagyon nehezen lehetett volna halálos ítéletet hozni.

- Tehát ön itt azt mondja, hogy NAGY Imre halálos ítélete nem magyar

(Krónika, 7 h)

politikai döntés nyomán született meg.

- (Grósz) Ezt a magyar politikai döntésen a magyar párt politikai döntése alapján, tekintettel arra, hogy én más okmányokat nem láttam, de ami a pártarchivumban van azt átnéztem ezt felelősen mondom, hogy párt döntés nem született ebben a kérdésben.

- Az Országgyűlés 20 ellenszavazat és 48 tartózkodás mellett törvényt alkotott a gazdálkodó szervezetek és a gazdasági társaságok átalakulásáról.

- A képviselők ezen kívül tegnap módosították a vállalati és a szövetkezeti törvényeket. A vitában több képviselő új javaslatokat tett amelyek egy részét beépítették a végleges szövegbe. Az országgyűlés ülészsaka várhatóan péntekig tart.

- Bonnból érkezett jelentés szerint, a NATO csúcsertekezlet résztvevői úgy látják, hogy az eddiginél jobban kell támogatni a magyarországi átalakítást.

- Erről beszélt Kohl nyugatnémet kancellár POZSGAY Imre államminiszternek az MSZMP politikai bizottsága tagjának. POZSGAY Imre több más vezető politikussal is találkozott. Közülük a szabaddemokraták és a szociáldemokraták képviselője üdvözölte a nagymarosi építkezés felfüggesztését.

Bécs: A hagyományos haderők csökkentéséről folyó tárgyaláson a magyar küldöttség vezetője üdvözölte az amerikai elnök legújabb leszerelési javaslatát.

- Bush szerint, a jövő elejére vagy végére megállapodásra kellene jutni a tanácskozáson, meg kellene kezdeni annak végrehajtását, majd tárgyalást kezdenének a taktikai atomfegyverekről is.

- Közvéleménykutatást tartottak a szovjet parlamenti képviselők körében, akik ma folytatják tanácskozásukat. Izbéki Gábor jelenti Moszkvából:

-A szovjet parlamenti képviselők egyharmada kevésbé elégedett és a mainál radikálisabb döntéseket vár. Majdnem minden második küldött a kiegyensúlyozott centrumhoz tartozónak vallja magát. A maradék 15-20 pedig mérsékeltebb nézeteket vall és ami történt, az már meghaladja előzetes várakozásait. A szociológusok a képviselők több mint felét

(Kronika, 7 h)

megkérdezték, így jutottak az előbb közölt adatokhoz. Kiderült az is, hogy 92 %-uk mindenképpen megegyezést szeretne a felvetett legfontosabb kérdésekben magán a kongresszuson. A képviselők 60 %-a bizik abban, hogy sikeres kongresszus esetén 2-3 éven belül érezhetően javulhat a lakosság életszinvonala. A delegátusok a lakáshiányt tartják a legnagyobb társadalmi feszültségnek. Szerintük ez nyomasztóbb mint az élelmiszer és a tartós fogyasztási cikkek hiánya. A képviselők első benyomásai szerint, a legnagyobb elégedettséggel a vélemények pluralizmus, a vita szellem, a demokratizmus töltötte el őket. A második úhelyre a képviselői bátorságot, kezdeményező készséget és nyíltságot tették. És csak 6 %-nyian tartották fontosnak megemlíteni a tanácskozás egyenes sTV és rádió közvetítését, holott a kongresszus ha nem is egységes, de legalább azonos információk alapján való megítélését épp ez az egyenes közvetítés teszi lehetővé. Kétharmadnyi viszont azok aránya aki elégedetlenek a kongresszus lebonyolításával, az ügyrendi kérdése miatt sz erintük terméketlen vitával. Mindannyian egyetértenek viszont abban, hogy a tanácskozás idején rendszeresen kell közvéleménykutatást tartani a képviselők között és annak eredményét azonnal közölni is kell a résztvevőkkel.

Peking: Nyugati hírügynökségek szerint Kinában ismét az idős vezetők vették át a hatalmat, élükön Teng Hsziao-pinggel.

- A kínai államfő egy titkos beszédben állítólag azt mondta, hogy a vezetésnek nem szabad visszavonulnia, különben az országban szocializmus helyett liberalizmus lesz. Csao Ce-jang pártfőtitkár sorsa továbbra is bizonytalan, bár megfigyelők sz erint csak az a kérdés, hogy enyhébb vagy súlyosabb vádakot hozzanak fel ellene.

Sport. --

Ma Angela napja van. -- (a név eredetéről)

o7.3o h

- A következőkben tudósításokat hallanak tegnap esti viharos tanácskozásokról, meghökkentő fordulatokról.

Az első beszámolót Cseh Éva küldte.

- A két titkár közül az egyik karkedvezményes nyugdíjaztatását kérte, a másik polgári pályát választ és csak egy hajszlon mult az elsőtitkár maradása is. Így összegezhethetném annak a rendkívüli pártbizottsági ülésnek a végeredményét, amelyet tegnap késő estig tartott az MSZMP békéscsabai városi bizottsága. Ugyanis a decemberi békéscsabai pártértekezletről és az azóta történt eseményekről a legutóbbi pártbizottsági ülésen szót ejtett az apparátus egyik munkatársa Bálint Tibor, miszerint az elsőtitkár manipulálta a fórumot és a testület tagjaira a javaslatot is egyszemélyben tette. Ezen felül Kutas Gyula maga döntött fontos kérdésekről, szétzilálta az apparátust és Bálint Tibor szerint, nem alkalmas az elsőtitkári posztra. Ezeket az állításokat egy háromtagú bizottság kivizsgálta és tegnap számolt be a testületnek az eredményről. Kiderült, hogy az apparátusi dolgozók többsége hasonló véleménnyel van az elsőtitkárról és, hogy a békéscsabai pártbizottságon nagyfokú bizalmatlanság uralkodik, szemben állnak egymással a titkárok és az apparátus, a munkatársak létbizonytalanságban élnek és aki csak teheti, menekül a süllyedő hajóról. E beszámoló után a pártbizottság tagjai közül majdnem mindenki véleményét mondott. Volt, aki egyszerűen csak pitiáner torzsalkodásnak minősítette az ügyet, Volt, aki a 8000 kommunista veszély helyzetét látta. Végül hosszasan arról szavaztak, hogy szavazzanak-e arról, hogy az elsőtitkár alkalmas avagy sem funkciójára. Ám csak ötszöri nekifutás után sikerült eldönteni, ugyanis volt aki többször, colt aki egyszer se emelte fel a kezét és így nem stimmelt a végeredmény. A negyedik szavazási menet után az egyik pártbizottsági tag kétségbesetten kérte elvtársait, hogy ne tegyék magukat nevetségessé a sajtó munkatársai előtt és így ötödszörré megszületett a végeredmény. A pártbizottság 62 tagja közül a jelenlévő 47-ből 22 szeretett volna titkos bizalmi szavazást, 24 pedig nem. Ani azt jelenti, hogy a pártbizottság Kutas Gyulát az MSZMP békéscsabai városi pártbizottság elsőtitkárát alkalmasnak tartja e posztra. Bár az ujságírónak nincs joga felülbírálni a szavazás tisztaságát, de mégis megjegyzi, hogy a bizalmat igenlő 24 jóval kevesebb mint a 62 tagú testület 50 %-a. Mindenesetre a következő pártértekezletig az elsőtitkárnak nem lesz könnyű dolga, hisz

(o7.3o h)

egyedül lesz kénytelen megbirkózni a feladatokkal, mivel mint az elején már szoltam róla, a másik két titkár önmagától intett bucsut politikai pályájának.

- Az ózdi városi tanács ülséről a tanácselnököt egyenesen a kórházba szállították. Juhász Péter tudósítása.

(Ismétlés a tegnapi esti Hírvilágból, lásd 2334. oldal)

-

o7.38 h

- Az ország legkorszerűbb klinikai tömbje várhatóan aggasztó létszámmal lát munkához. Erről ad hírt Ladányi Zsuzsa interjúja.

- A Szent-Györgyi Albert orvostudományi egyetem rövidesen birtokba veheti az új, süllyedése miatt már építésének kezdetén hiressé vált szegedi klinikát. Az intézmény igazgatóját Bodosi Mihály professzort arról kérdeztem, sikerült-e a megfelelő műszereket beszerezni és lesz-e a gyógyításhoz elegendő ápoló és kisegítő személyzet?

- A házban jelenleg, amely azt hiszem az ország legszebb, legmodernebb klinikai épülete lesz, a berendezések, a műszerek beszerzése oly módon sikerült, hogy európai színvonalat biztosíthat az ott dolgozók számára. Az igazi gond azonban az előbb említett ott dolgozók szösszetételén van. A 347 fős fejlesztés, főhatóságunk ehhez járult hozzá, a jelenlegi gárdával kiegészülve sem elégséges ahhoz, hogy az egész új klinikai tömböt maradéktalanul, az eredeti elképzeléseknek megfelelően működtesse. Kb. 150 fős fejlesztés szükséges. A rendelkezésünkre bocsátott létszámkeretből is kb. 100-120 fő jelen pillanatban hiányzik. Talán a szeptemberi időszakra sikerül, részint tanulmányi szerződéssel az embereket őszre a házba hozni. Ez nővér és asszisztensi létszámfejlesztést jelent. Gond azonban a kisegítő személyzettel, takarítók, beteghordók, szállító munkások terén lesz és ez nagyon komoly gondot jelent különösen a jelenlegi bőségekben érvényes fizetési összegek miatt. Az új klinika birtokba vétele több lépcsőben fog történni. A nyár folyamán feltehetően Szilárd professzor úr vezette ideg-elmeklinika fog átköltözni és kezdi meg a működését. Ősszel a sebészeti részleg. Az egyes részlegek azonban ebben az évben és feltehetően a jövő év elején még nem az eredeti elképzelés szerinti teljes számmal fognak üzemelni.

(07.38 h)

ni, hanem attól függően fognak felfejlődni a tervezett ágyszámra, ahogy a megfelelő betegellátó létszámot, kiszolgáló személyzetet biztosítani tudjuk. Azt ugyanis nemszeretnénk, hogyha lennének olyan osztályok, amelyeket megnyitunk, majd nővérhiány vagy ellátó személyzet hiánya miatt be kellene csuknunk.

KOSSUTH ADÓ

HIREK

08.00 h

Az MSZMP KB még június 16-a előtt nyilatkozatban foglal állást NAGY Imre egykori miniszterelnöknek és sorstársainak ügyében. -- (ismétlés, lásd 2339. oldal)

GRÓSZ Károly szerint az MSZMP vezető testülete nem a közvélemény nyomására változtatta meg a véleményét több dologban, így a többpárt rendszer kérdésében, NAGY Imre szerepének megítélésében is abban, hogy pártértekezletet vagy kongresszust tartsanak. Az MSZMP főtitkára a TV-nek mondta el, hogy a pártban is meg volt a változtatás szándéka. GRÓSZ Károly dokumentumok ismeretében kijelentette, hogy sem a párt valamelyik testülete, sem személy szerint KÁDÁR János nem hozott döntést NAGY Imre ügyében. Az MSZMP főtitkára elismerte, hogy pártja megosztott. Egy kérdésre azt mondta, megtiszteltetésnek veszi, hogy kívülállók őt a centrumhoz tartozónak tekintik.

A magyar Országgyűlés 20 ellenszavazat és 48 tartózkodás mellett törvénytalkotott a gazdálkodó szervezetek és a gazdasági társaságok átalakulásáról. -- (ismétlés)

Ma a tsz törvény módosításáról kezdenek vitát a képviselők. --

Az amerikai elnök rendkívül bátoritónak nevezte a NATO csucsértekezleten elhangzott javaslatokra adott első szovjet reagálásokat. Bush szerint a feleknek minél előbb tárgyalóasztalhoz kellene ülniük. Előzőleg Sevardnadze szovjet külügyminiszter komoly és fontos lépésnek

(hírek, 8 h)

értékelte a javaslatot hozzátéve, hogy a bécsben tárgyaló szovjet delegáció kész őszintén megvitatni az amerikaiak elgondolását. Bush elnök egyébként azt szeretné, hogy Bécsben a jövő év elejére vagy közepére jussanak megállapodásra a hagyományos fegyverzetek csökkentéséről, hajtsák azt végre, majd kezdjenek megbeszéléseket a taktikai atomfegyverekről is.

Nyugati híregyűjtések szerint, Kinában ismét az idős vezetők vették át a hatalmat, élükön Teng Hsziao-pinggel. --(ismétlés)

- 000 -

PETŐFI ADÓ

HIREK

09.00 h

A külföldi hírügynökségek a KB ülésével kapcsolatban keielik, hogy a testület jogtalanak minősítette NAGY Imre kivégzését. Az AP amerikai hírügynökség GRÓSZ Károly tegnap esti TV nyilatkoztát úgy értékeli, hogy az MSZMP főtitkára egyetért NAGY Imre jogi rehabilitálásával. A pártkongresszus összehívását japán lapok úgy értékelik, hogy ezzel a reformerek nyertek csatát.

A Reuter szerint a reformszárny hivei úgy vélik, hogy az események tulleptek GRÓSZ Károlyon és azt remélik, hogy a pártkongresszuson más kerül a főtitkári posztra.

Az AP ame-rikai hírügynökség megítélése szerint, GRÓSZ Károly a TV nyilvánossága előtt megrótta POZSGAY Imrét a SZABAD EURÓPA RÁDIÓ-nak adott nyilatkozatáért, amelyben azt állította, hogy a jelenlegi keleteurópai kommunista rendszerek nem reformálhatók meg, éppen ezért az MSZMP-nek olyan pártot kell létrehoznia, amely a nyugateurópai szocialista vagy szociáldemokrata elképzeléseken alapul.

A jugoszláviai Koszovoban egy ember meghalt, amikor a rendőrök albán tüntetőkkel csaptak össze. Jelentések szerint a zavargások akkor kezdődtek, amikor az egyik helyi településen felvonuló albán tüntetők k öveket dobáltak az ellenük kivezényelt karhatalomra. Ez volt az első halálos incidens két hónap óta. Márciusban már volt olyan összetűzés Koszovoban, amelyben több mint 20-an életüket vesztették.

Argentínában már 9 halálos áldozata van a hét eleje óta tartó zavargásoknak.nagy nyomás nehezedik Alfonzin elnökre, hogy mondjon le, annak ellenére, hogy megbízatása csak decemberben járna le.

KOSSUTH ADÓ

FALURÁDIÓ

05.40 h

A mikrofonnál a szerkesztő Zala Simon Tibor.

- A hiradásokból már bőségesen értesülhettek arról, hogy az élelmiszer-gazdászgot érintő legfontosabb kérdésekről tárgyalt hétfőn az MSZMP KB. Tegnap és ma az Országgyűlés. Az MSZMP eredeti agrárpolitikai tervzetét átdolgozták, szerkezetében, nyelvezetében és részben tartalmában is megújult. Azonban csak azt a nagyüzemet támogatja, ahol a vagyon мүködtetése és a munkaszervezet vállalkozáson alapul, ahol a bérérdelkeltség erős tulajdonosi köttődéssel és tudattal ötvöződik. Ahol a vállalati vezetés van a kollektíváért és nem fordítva. Ugyanakkor tudomásul kell venni, hogy bizonyos térségekben és egyes ágazatokban a kisüzemi termelés hatékonyabb. Az élelmiszer termelő munkahelyet nem lehet tartósan és büntetlenül elkülöníteni a lakóhelytől, mint azt eddig tettük. Az agrárpolitikának a falvak sorsának jobbitását, a vidék fejlődését is vállalnia kell. Az agrárkonceptió vitájából viszont az is kiderült, hogy a termelésben dolgozók nem annyira tézisekre, mindinkább konkrét lépésekre várnak, vagyis, hogy záróájon az agrárrolló, legyenek alacsony kamatu hitelek, bővüljenek az értékesítési lehetőségek, hogy szabadabban мүködhessenek a tsz-ek. Ezt az óhajt egyébként az országgyűlés a sz övetkezeti törvény módosítása máris teljesíti. Viszont várni kell még arra, hogy az ember és a falu kerüljön a politikai gondolkodás központjába. Így más megvilágításba kerülne a támogatási és termelési politika. Valami hasonlő következtetésre jutottunk azon a sajtótájékoztatón is, ahol bejelentették, Mezőturon június 2-án és 3-án a MÁE gépesítési társasága a mezőgazdászági kistermelés gépesítés témakörben rendez tanácskozást. Ide nemcsak a kereskedelem, a gépgyártás szakembereit várják, hanem a kistermelő felhasználókat is, akik láthatnak és hozhatnak is gépeket. A mezőrturi főiskola egyébként már évek óta gyárt ilyen gépi eszközöket, mondja a főigazgató Katkós István.

- Főleg készieszközöket, rolikapa, meg vetőgép, meg tápkocka készítő, meg kis szecskavágó, meg kkáposztagyalu meg ilyesmi. Ezekben az egyszerű eszközökben is kell egy jelentős fejlesztést végezni. Jobb minőségű gépeket, eszközöket kell a piacra vinni, de elő kell venni a kézi munkaerőt jobban kímélő, kiváltó bonyolultabb tevékenységeket is elvégző eszközök kifejllesztését, akár hazai fejlesztésből, de való-

(falurádió)

szinü nagyobb részt licencek és együttműködések útján kell ezeknek a gyártását Magyarországon megszervezni. Olyan minőségben, amely arra is alkalmas lesz, hogy nemcsak belföldön, de külföldön is lehessen ezeket az eszközöket, gépeket értékesíteni.

- Már itt a sajtótájékoztatón, amikor vitatkoztunk, ugye úgy kezdte hozzászólását, hogy nagyon sajnálja, hogy nincs itt a kistermelő, hiszen az ő nevében, az ő feje fölött kezdünk el vitakozni. - Arra gondolt, hogy őket kell leginkább megkérdezni.

- Természetesen. A végső döntést a kistermelők fogják meghozni. Neki kell eldönteni, hogy egyáltalán neki fog-e ennek a tevékenységnek, meglévő tőkéjét, pénzét vagy a munkaerejét szabadidejét ráfordítja-e erre a tevékenységre. Ezt csak akkor fogja, ha neki ez megéri, hogyha ebből a tevékenységből meg felelő jövedelmet tud produkálni.

- Nem akarom ráerőltetni a véleményemet, de valami olyasmit is éreztem a szavaiból kicsendülni, hogy ha a mezőgazdaság jövedelemtermelő viszonyai megváltoznak, ugye nagyüzemben is, kisüzemben is fölmerülnek bizonyos mászaki költségek, akkor dől el milyen eszköz, kell majd.

- Pontosan így van. Ez ma közgazdasági kérdés, ez összefügg az agrár reformmal, azzal, hogy azok befektetések, amelyeket mezőgazdasági ágazatokban tesznek állampolgárok, vagy mezőgazdasági szervezetek azoknak a tevékenységeknek a jövedelme legalább egy közepes szintet el kell, hogy érjen az általános jövedelmi pozíciókhoz képest. Mert ha ezt nem éri el, akkor nem lehet reálisan várni, hogy ebbe emberek pénzüket és energiájukat fektessék bele. Ennek be kell következnie, mert különben nincs remény arra, hogy ez a tevékenység nemhogy kiterjedjen, arra sincs, hogy megmaradjon. Viszont hogyha ez megoldódik ez a kérdés, akkor ez lendületet fog kapni a mezőgazdasági kistermelés - más összefüggés ismeretében is - és akkor nagymértékű kereslet fog kibontakozni pár év alatt a korszerű mezőgazdasági eszközök, kisgépek irányában.

- Izgalmas vita zajlik e napokban a termőföldről is. Ehhez szól hozzá Buzás Andor:

- A föld semmi mással nem pótolható termelőeszközünk. Folyton megújítható, sosem amortizálódó érték megtestesülés. Azt is mondhatnám, úgy mint termelési tényező ellentéte a hadiipar és a női divat esetének, mert a termőföld nem avul az időben, sem önmagában, sem alapvető terményeinek fontosságában, értékében. De az is áll, hogy

(falurádió)

ennek fejében sokat követel. Nem lehet raktárpolicra dugni, hogy majd előp szedem ha szükség lesz rá. A művelésnek csak egyik fele közvetlen hozamteremtés, amásik a folytonos ápolás, védelem. A nagy ajándék ára nagy és végeérhetetlen paraszti munka. Bármilyen és bármikor létező társadalomnak alapvető kötelezettsége, hogy sohsen engedje lanyhulni az országos földvédelem szigorát és olyan gazdaságpolitikát folytasson, amely garantálja a földművelő olykor napi érdekének és a föld mindig örökös érdekének állandó egybeesését, harmóniáját. És nekünk bizony van mit féltenuk. Az ország területének 70 %-a, mintegy 6.5 millió hektár művelendő talaj. A védelem alapfeltétele ma aktuálpolitikai ügy is, nevezetesen, hogy minden négyyszögöl valódi gazda tulajdonná nemesedjen végre. Hogy reális értékként és szavak forgalma révén azok keze alá kerüljön, akik a legtöbbet akarnak és így tudnak is tenni érte. Tehát ha valami ma nem igényel magyaráztkodást és nem türi az ideológizáló ellenvetéseket, akkor az éppen az úgynevezett szektor semlegesség. Ugy is, mint a termőföld érdekének kifejeződése. Az eltelet 40 esztendőben ez az állami felelősség nem minden funkcionált tökéletesen. Ez abból is kitűnt, hogy amint szigorubb rendszabályok születtek, igenis képesnek bizonyultak az ipar-telepítők is bizonyos önmérsékletre. A nem az én asztalomtól az én asztalom is lett. És jelentősen csökkent a mezőgazdasági területvesztés üteme. De így is elveszett egy megyényi termőföld. Kerekén 800.000 hektár. A szám így riasztó, indokolni és pontosítani kell. Az ipar, a bányászat, a vízügy, a közlekedés, a településfejlesztés, az infrastruktúra szinte minden eleme óhatatlanul is kihat magának tisztas földterületet mindenütt a világon. Nálunk Gyöngyösvisonta önmagában 2500 hektárba került. És ha a nélkülözhetetlen utépítésekre gondolunk, egy autópálya minden kilométere 10 hektárt betonoz be végérvényesen. A nekilóduló beruházások önmérsékletre készítése mellett, még két dolgot lehetett és lehet tenni ellensúlyozásul. Az egyik a rekultiváció, igaz effelől csak egy 1982-es rendelet intézkedett, tehát az újrahasznosítás, az újrahasznosításra alkalmassá tétel, és ennek során meddőhányók, felhagyott homokbányák, romos tanyák, régi utak, dűlőzrugok együtteséből az eltelet 6 évben mindössze 1 milliárdos ráfordítással vessük csak egybe a többi beruházás költségeivel, 52.500 hektár termőföldet nyertünk és maga a szántóterület máig 33.000 hektárral nőtt.

(falurádió)

- A másik lehetőség a terület visszaszerzésre az erdősités. De erről majd holnap szólunk.

Most tündödjünk inkább el a dohányzás és az egészségvédelem összefüggéseiről. Tegnap egy sajtótájékoztatón járt Takács András:

- A debreceni orvostudományi egyetem és a Dohánykutató Intézet tárca-közi dohányzás egészségügyi kutatási programot indított. Studiánk vendége a debreceni Dohánykutató Intézet igazgatója dr. Borsod János és dr. Boros Lajos főmérnök. Az, hogy az orvostudományi egyetem miért kutatja a dohányzás káros hatását, azt még nagyjából értem, de Dohánykutató Intézet mit keres ebben a programban?

- Másfél évtizede folyik a Dohánykutató Intézetben az a munka, ami szerint a dohányzás egészség károsító hatását igyekszünk csökkenteni. De most az első eset, amikor orvosokkal széleskörű együttműködésben alkalmazott kutatás területén keressük azokat a faktorokat, amelyek az egészség károsításban is szerepet játszanak, mármint a dohányosok egészség károsításában és szeretnénk tudományos alapokra helyezni gyártmányfejlesztésünket.

- Nem félnek önök attól, hogy kiadják a titkaikat? Ha jól tudom, akkor sehol nyugaton nincs olyan dohánygyár, amelyik közös kutatási program indítana valamely egészségügyi intézménnyel.

- Azt a célt tűztük magunk elé, szeretnénk a dohánytermékeknek megóvni az élvezeti értékét. Ugyanakkor pedig csökkenteni kívánjuk egészség károsítását.

- Tehát ez gyakorlatilag azt jelenti, gondolom ezzel Boros Lajos főmérnök is egyetért, hogy a programnak végül is az a célja, hogy új cigaretták jelenjenek meg?

- Én inkább úgy fogalmaznék, hogy a programnak nemcsak az a célja, hogy új cigaretták jelenjenek meg, hanem Magyarországon ma éves szinten 26 milliárd darab cigarettát fogyasztanak el a fogyasztók. Ennek a 26 milliárd cigarettának az éves átlagos kátrányhozama 520 tonna! A rendelkezésünkre álló módszerekkel ez az 520 tonna közel a felére csökkenthető.

- Nekem az a megfigyelésem, hogyha megjelenik egy új cigaretta, ami esetleg az egészségesmre kevésbé káros, annak az ára egyrészt magasabb, másrészt pedig az íze rosszabb és a füstje gyengébb.

- Az, hogy valaki megszokott korábban egy adott diszharmóniát nem jelenti azt, hogyha egy másra próbál ráállni, akkor az valóban rosszai

- Az a helyzet, hogy az egészségügyi követelmény, a nemzeti egészségvédelmi program és a kincstári rendszer egészen más pályán halad.

(falurádió)

Ha most egy átlagos cigarettát veszek és ennek átlagos adózási kulcsát veszem, akkor az ugyanannyi lenne összességében, mint hogyha csinállok ebből magasabb árut meg alacsonyabb árut is. Feltétlenül egymásra kell találgjon a költségvetés és az egészségügy abban a tekintetben, hogy preferálják a gyengébb cigarettákat. Pontosabban nem a gyenge minőségű cigarettát, hanem az egészségre kevésbé ártalmas cigarettákat. És hát bizonyos hátrányos helyzetbe kerüljön árfekvésben is az egészségre ártalmasabb cigaretta féleség. E között meg kell a kapcsolatot találni, mert bármilyen törekvésünk is lesz, nem fog sikerrel járnunk, mert ma az emberek nem elsősorban az izlésük szerint dohányoznak, hanem a zsebük szerint.

- Befejezésül egy kérdés, rágyujtanak?

- Köszönöm szépen nem, én pipázok.

- Ön?

- Köszönöm, erre nem.

- Kollegám füstszűrős Szimfónia cigarettával kínálta beszélgető társait. De gondolom ő se gyújt rá reggel, ha Vadász Vilmos meteorológus meleg időjátásjelenzéssel zárja a Falurádiót.

- A jövő hét közepéig előre láthatólag folytatódik a párás, meleg idő. Időnként záporok, zivatarok is kialakulhatnak.--

KOSSUTH ADÓ

HIREK

10.00 h

A Parlament a mezőgazdasági tsz-ekről szóló törvény módosításáról tárgyal. A helyszínről jelenti munkatársunk Tóth Pál:

- Most tárgyalják a földről valamint az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló törvényjavaslatot is. Ezeket indokolja ezekben a percekben a MÉM miniszter HÜTTER Csaba. Tekintettel arra, hogy ezek a módosítások is részét képezik az átalakulási törvénynek, a hármat együtt tárgyalják az országgyűlés.-

Ma negyed 10-kor kezdődött az ülés és az elnöklő SZÜRÖS Mátyás köszöntötte a diplomáciai karzaton helyet foglaló Sztanko Todorovot a bolgár népköztársaság nemzetgyűlésének elnökét, aki delegáció élén tartózkodik hazánkban, e pillanatban a parlamentben.

Bejelentette a Házelnök, hogy a már említett törvénymódosításokhoz további képviselői módosításó javaslatok érkeztek, ezért a délutáni órákban a szakbizottságnak ismét üléseznie kell. Ez alatt az idő alatt a teremben megkezdődhet a miniszterek válaszadása az interpellációkra. Nyilvánvaló tehát, hogy gyorsítani kívánják a tempót.

HÜTTER Csaba MÉM miniszter történelmi visszatekintéssel vezette be a mezőgazdasági tsz-ekről szóló törvény módosítását. Mint jelezte, eddig már többször módosították a törvényt, de még jelenlegi formájában sem felel meg a reformkövetelményeknek. A miniszter kijelentette, minden eddigi módosítástól eltérő sajátossága a mostaninak, hogy a tulajdonlás alapkérdésével alapvető változásokat tartalmaz. A törvénytervezet vitájában többen azt javasolták, hogy a szövetkezeti vagyonnak ne csupán az 50 %-át, hanem teljes egészét feloszthatóvá kell tenni. Ezzel szemben a miniszter úgy érvelt, hogy a vagyon megalapozói közül sokan már nem élnek, az utánuk jövőket pedig tulajdonosként kell érdekeltté tenni a szövetkezetekben is. A földdel kapcsolatos törvénymódosítás okán kijelentette, szabadabbá kell tenni az állami és szövetkezeti tulajdonban lévő földeket, ingatlanok elidegenítését, akár magán- és személyek részére is. A miniszter befejezte az exozét, most a vita kezdődik.

Külföldi jelentések:

Az amerikai elnök, aki jelenleg az NSZK-ban tartózkodik, ma várhatóan beszédet mond amelyben értékeli a NATO konferenciát. Megfigyelők Bush sikereként értékelik, hogy sikerült kompromisszumos megoldást el

(hírek, 10 h)

fogadtatni a rövid hatótávolságu atomfegyverek ügyében. A kérdésben Nagybritannia és az NSZK nézete állt a legtávolabb egymástól.

Washingtonban a Világbank és Magyarország képviselői 110 millió dollár összegű kölcsön megállapodást irtak alá. Ebből 100 millió dollárt az Országos Kőolaj és Gázipari Tröszt kap a szénhidrogén program fejlesztésére, 10 millió dollárból pedig energia racionalizálás telősegítő beruházásokat fognak finanszírozni.

Párizsban szovjet-magyar külügyminiszteri megbeszélés volt. HORN Gyula és E. Sevardnadze kölcsönösen tájékoztatta egymást az országaikban zajló átalakulásról, áttekintette a magyar-szovjet kapcsolatok időszerű kérdéseit és véleményt cserélt a nemzetközi élet fontosabb témáiról is.

Moszkvában a népi küldöttek kongresszusán folytatódik a vita arról a beszámolóról, amelyet tegnap terjesztett elő M. Gorbacsov. Terv szerint ma terjeszti elő a kormány programját Rizskov miniszterelnök, de elképzelhető, hogy ez a vita elhúzódása miatt későbbre tolódik.

Argentínában már 10-re emelkedett a halottak száma, mivel a szükségállapot bevezetése ellenére folytatódnak a fosztogatások és a zavargások. Az összeecsapásokban több mint 100-an sebesültek meg és 2000-re becsülik a letartóztatottak számát. A legsúlyosabb a helyzet a fővárosban Buenos Airesben, ahol az élelmiszer raktárakat fosztogató emberek közé fegyveresek férkőztek és rálöttek a rendőrökre. A város központjában három pokogép robbant.

Tuniszban ismét találkozott az Egy. Áll. nagykövete és a PFSz képviselője. A megszállt területek helyzetét tekintették át és foglalkoztak egy közelkeleti nemzetközi konferencia összehívásának lehetőségével. Baker amerikai külügyminiszter a múlt héten politikai párbeszédre szólította fel Izraelt és a palesztinokat. Washington üdvözölte az Arab Liga döntését, hogy különbizottságot hoz létre a libanoni megbékéltetőmozdítására. Az Egy. Áll. külügyi szóvivője sürgette, hogy a bizottság tagjai, azaz Hasszán marokkói király, Fahd szaudi uralkodó és Chadli Benjadid algériai elnök mielőbb vegye fel a kapcsolatot a szembenálló felekkel Libanonban.

PETŐFI ADÓ

HIREK

11.00 h

A Parlamentben három törvényjavaslatot terjesztett elő mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter. A helyszínről jelenti tudósítónk Tóth Pál.

- Megkezdtek a vitát a képviselők a tsz-ekről, a földről valamint az erdő és vadgazdálkodásról előterjesztett törvénymódosítási javaslat felett. Expozéjában HÜTTER Csaba szakminiszter kijelentette, hogy a módosítáa szövetkezeti vagyon tulajdonlásában alapvető változásokat tartalmaz, viszont hiba lenne, ha a tsz-ek teljes vagyonát feloszthatóvá tennék. Javaslata az 50 %-os feloszthatóság. Ezzel kapcsolatban pedig azt mondta, hogy szabaddá kell tenni az állami és szövetkezeti tulajdonban lévő földek, ingatlanok elidegenítését, akár magánszemélyek részére is. Az erdők tulajdonjogát vagy haszonbérletét a gazdálkodó szervezetek, a társadalmi szervezetek és magánszemélyek ajövőben korlátozás nélkül megszerezhetik ha az országgyűlés elfogadja a javaslatot.

SÜDI Bertalan hozzászólásában azt mondta, hogy nem a tsz-ek tették tönkreönmagukat, hanem a központi pénzügyi politika zsigerelte ki a gazdaságokat. A tanácskozást végighallgatja Sztanko Todorov a bolgár népköztársaság nemzetgyűlésének elnöke, aki delegáció élén tartózkodik a fővárosban.

Az Országgyűlés mai munkájának megkezdése előtt ülést tartott az Interparlamentáris Unio magyar csoportja. A tanácskozáson értékelték a márciusban megrendezett konferencia munkáját. Az IPU mai ülésén elfogadták BARCS Sándor lemondását a magyar csoport elnöki tisztségéről. Barcs Sándor 1966 óta töltötte be ezt a posztot. A tanácskozáson úgy határoztak, hogy amostani parlamenti ülészakalatt 15 tagu ideiglenes vezetőséget választanak az IPU magyar csoportjának élére.

Washingtonban 110 millió dolláros kölcsönmegállapodást írtak alá a Világbank és Magyarország képviselői. Ennek értelmében a Világban 100 millió dollárt ad az Országos Kőolaj és Gázipari Trösztnek a szénhirdorén program fejlesztésére. Ezen kívül Magyarországi további 10 millió dollárt kap az energia racionalizálás elősegítő beruházások finanszírozására.

A fővárosi bíróságon megkezdődött a bőrfejúek ügyének másodfoku tár-

(hírek, 11 h)

gyalása. Tavaly áprilisban a 20 éves Dudás András Budapesten egy koncerten megrugott egy fotóriportert, aki 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. Két nappal később pedig a Kőbánya- metro állomáson 60 bőrfejű tömegverekedést kezdeményezett és súlyosan megvert 17 Magyarországon dolgozó kubait. Első fokon Dudás Andrást 3 évi és 4 hónapi fegyházbüntetésre ítélték, 14 társát pedig 1 év 10 hónaptól 3 év 6 hónapig terjedő szabadságvesztéssel sújtotta a bíróság. A jogerős ítélet csütörtökre várható.

- 000 -

KOSSUTH ADÓ

DÉLI KRÓNIKA

A mikrofonnál Merza Jenő.-

A műsor főbb témáiról egymondatban. - Időjárás.

- Részletes tudósításaink élén beszámoló arról, mi történt délelőtt a Parlamentben. A tudósító Kerekes András és Tóth Pál.

- Ha a földről bármilyen törvényt alkotnak, az elkerülhetetlenül érinti a földet művelő embert. Befolyásolja életét, munkakörülményeit. Ez a fő gondolat vonul végig a mezőgazdasági tsz-ekről, a földről és az erdő és vadgazdálkodásról előterjesztett törvénymódosítás vitáján. Tekintettel arra, hogy e három törvény része az átalakulási törvénynek is, ezért együtt terjesztette a képviselők elé HÜTTER Csaba MÉM miniszter és együtt tárgyalja a T.Ház is. A szakminiszter elmondta, hogy a 80-as évek elejéig, bár többször módosították a szövetkezeti törvényt, a gazdaságok fejlődése töretlen volt. 83 óta viszont a szövetkezetek többségénél megtorpanás, sőt jelentős visszaesés tapasztalható. Egyre veszélyesen növekszik az egyszerű ujratermelésre sem képes üzemek köre. Nem tudott ezen érdemben változtatni a tsz-ekről szóló törvény tavalyi módosítása sem.

- (HÜTTER) Az önök elé terjesztett törvényjavaslat megítélésünk szerint mindne eddigi módosítástól eltérő sajátossága, hogy a tulajdonlás alapkérdésében a magyar gazdasági reformhoz illeszkedő, reformszellemű változásokat tartalmaz. A vagyoni kapcsolatok kialakításával összefüggésben vissza-visszatérően felvetődött a szövetkezeti törvény kapcsán még a tegnapi napon is, hogy a szövetkezeti vagyonnak 100 és nem az 50 %-át kellene feloszthatóvá tenni. Az átmeneti és látványos korlátozás azonban két ok miatt tűnik szükségesnek. Az egyik, ez az út még járatlan. Mondhatnám azt is, hogy egy átgondolt társadalmi kísérletről van szó, amely magában hordozza a tapasztalat hiányával járó kockázat veszélyeit is. A másik, sok tekintetben még jelentősebb ok, hogy a tsz-ekmai vagyont nemzedékek hozták össze, gyarapították, működtették azt, a mai vagyon megalapozói, gyarapítói közül sokan már nem élnek és jöttek, jönne utánuk az újabb nemzedékek, akiket szintén tulajdonosként is érdekeltté kell tenni a mindennapi munkában.

(DK)

- (tudósító) Az előadó azon meggyőződésének adott hangot, hogy a megújuló érdekeltségi rendszer a tagok tulajdonosi kötődésének erősödésével előnyösen változni fog a falu képe is. Azon viszont sajnálkozott, hogy csak most jutottunk el a tilalomfákközött addig a felismerésig, hogy a piac törvényszerűségeinek kell szabályozniuk a falu életét is. A földtörvényről szólva elmondta, hogy először 1967-ben, majd 87-ben módosították. Ez utóbbinál már szétvált az állami és a szövetkezeti tulajdon, de még mindig nem képes megfelelni sem a piac, sem a reform követelményeinek. A változtatás miniszteri indoklásából idézünk most:

- (HÜTTER) A reform folyamatok az alig két elfogadott földtörvény újabb jelentős módosítását sürgetik, ugyanis a felesleges kötöttségek különböző földek megszerezhetőségét és művelését, azok gazdaságos hasznosítását akadályozzák. Ezért most arra teszünk javaslatot a T. Országgyűlésnek, hogy az állami és szövetkezeti tulajdonban lévő földek, ingatlanok elidegenítése, akár magánszemély részére is, teljesen szabad legyen. Egyben javasoljuk a magánszemélyek telek, lakás, üdülő és termőföld tulajdonának szerzésénél meglévő jelenlegi korlátok teljes megszüntetését is.

- (tudósító) Az állami és szövetkezeti földtulajdon fölötti szabad rendelkezés kapcsán többen garanciákat kértek arra, hogy lehessen pazarló az elidegenítés. A miniszter szerint ennek legfőbb akadálya, gátja az érdekeltség. Az árukapcsolatokat és az árrendszert összhangban tartó valódi piacgazdaság keretei között a földtulajdon pazarló elidegenítése föl sem vetődhet. Erről is beszélt Hütter Csaba, amikor javaslatot tett az erdők tulajdonjogára.

- (HÜTTER) A spekulatív jellegű ingatlan vásárlásokat a személyi jövedelemadó rendszerrel, tehát közgazdasági eszközzel korlátozzuk. Az erdők vonatkozásában is hasonló módon oldjuk a jelenlegi ingatlan tulajdonszerzési kötöttségeket. Az erdők tulajdonjogát vagy haszonbérletét a gazdálkodó szervezetek, a társadalmi szervezetek és a magánszemélyek a jövőben korlátozás nélkül megszerezhetik.

- (tudósító) Miután több képviselői magánindítványt is benyújtottak, ezért délután a szakbizottságnak ismét össze kell ülnie, hogy véleményezze e javaslatokat. Viszont a plenáris ülés sem szakad meg, ugyanis a szakminiszterek már megkezdik a válaszadásokat az interpellációkra.

(DK)

- Leértékelődött a paraszti munka, a mezőgazdasági termelés felétételei nyomasztóak. Már nemcsak a gazdálkodás jövedelmezősége, hanem az ország ellátása és a mezőgazdasági export is veszélybe került. Dr. SOLYMOSI József a mezőgazdasági bizottság előadója hangsúlyozta mindezt, visszateintve azokra a vitákra, amelyek a három törvénymódosítási javaslatot kísérték. Utalt arra, hogy a tsz vagyon elosztását többen elleneztek. Konkrétumként pedig megemlítette, hogy az erdőről és a vadgazdálkodásról szóló törvényt ezév végén hatályon kívül kellene helyezni és a vadászatról új törvényt kellene alkotni.

- SÜDI Bertalan Bács-Kiskun-megyei képviselő a teljes nyilvánosság és a társadalmi vita hiányára utalt. Hangsúlyozta, hogy nem a szövetkezeti forma került válságba hazánkban, hanem a központi szövetkezeti politika. Tenni kell azért, hogy a megszaokott falu csöndje ne változzon elcsitíthatatlan lármává.

- A fejezmegyei BALOGH György szerint, a vagyonjegy csak a lehetséges osztalék mértékében segíti a tulajdonosi érzést. Véleménye az, hogy tisztességes munkához tisztességes jövedelmek kell társulnia. Kifejtette, hogy a magyar mezőgazdaság jövője em a farmer gazdálkodás, ehhez ugyanis sem eszközök, sem pedig személyi feltételek nincsenek. A háttér és családi vállalkozások sem képesek a nagyüzemi háttér nélkül gazdálkodni.

- Dr. NÉMETH Kálmán kapuvári képviselő azt hangsúlyozta, hogy a tsz-ek már saját vagyonukat élik fel. 500 gazdaság áll a tönk szélén, amikor a szaktárca még mindig a szövetkezetek jó gazdálkodásáról beszél. Igaz ugyan, hogy nem a jövedelmezőség oldaláról nézve.

- VARGA János Tolnamegyéből fontosnak mondta, hogy a tsz-be való belépés illetve kilépés ne okozhasson veszteséget az egyénnek és családjának. Ne telepedjenek rá tehát a személyi tulajdonra, ezt az alapszabály rendezze. A földtörvény módosításáról szólva amellet foglalt állást, hogy új törvényre volna szükség már 1990-ben és ami különösen fontos, ez a törvény ne fönt hanem lent készüljön el.

- KISS István Bács-Kiskun megyéből hangsúlyozta, hogy a részletes szabályozást a tsz-ekre kell bízni.- Ami pedig a pénzügyi szabályokat illeti, javasolta, hogy a vagyonrész utáni osztalékot járulék vagy adó ne terhelje. A képviselő óvott attól, hogy a gyenge tsz-ek földje a bankok és pénzintézetek prédája legyen, már csak azért sem, mert utóbbiakak, pontosabban szólva a pénzügyi szabályozóknak nagy részük van abban, hogy oly sok üzem került veszélyes helyzetbe.

- Szerény jövedelmezőség mellett sajnos nem hoz nagy változást a törvénymódosítás, hangsúlyozta dr. MIKLÓS Zoltán Nógrádmegyéből.

(DK)

Am segítheti a majdani egységes szövetkezeti törvény megalkotását. Egyetértett a vagyon 50 %-ig való felosztásával de hozzátette, hogy Nógrád egyében csupán 25 %-nak van realitása. Mindehhez hozzátette, hogy erősíteni kell a szövetkezeti önkormányzatot.

- A Parlamentben jelenleg is folyik a vita a mezőgazdasági tsz-ekről, a földről és az erdő és vadgazdálkodásról alóterjesztett törvény módosításokról. Legközelebb 14 órákor jelentkezünk.

Az Országgyűlés mai munkanapjának megkezdése előtt ülést tartott az Interparlamentáris Unio magyar csoportja. - (ismétlés)

Folytatjuk műsorunkat magyar események külföldi visszhangjával:

A külföldi hírügynöksége a KB ülésével kapcsolatban kiemelik, hogy a testület jogtalannak minősítette NAGY Imre kivégzését.

Az AP amerikai hírügynökség GRÓSZ Károly tegnap este TV nyilatkozatát úgy értékeli, hogy az SZMP főtitkára egyetért NAGY Imre jogi rehabilitálásával.

A pártkongresszus összehívását japán lapok úgy értékelik, hogy ezzel reformerek nyertek csatát.

A Reuter szerint a reformszárny hívei úgy vélik, hogy az események tulleptek GRÓSZ Károlyon és azt remélik, hogy a pártkongresszuson már msá kerül a főtitkári posztra.

Az AP amerikai hírügynökség megítélése szerint GRÓSZ Károly a TV nyilvánossága előtt megrótta POSZAGY Imrét a SZABAD EURÓPA RÁDIÓ_nak adott nyilatkozatáért amelyben azt állította, hogy ajelenlegi kelet-európai kommunista rendszerek nem reformálhatók meg, éppen ezért az MSZMP- nek olyan pártot kell ltérehoznia, amely a nyugateurópai szocialista vagy szociáldemokrata elképzeléseken alapul.

(folytatás a következő oldalon)

(DK)

- Még egy magyar vonatkozású külföldi hír.

POZSGAY Imre bonni látogatásának a végén úgy nyilatkozott, hogy mindazok a nyugatnémet vezetők, akikkel tárgyal, kedvezően és támogatási szándékkal szóltak a magyarországi fejleményekről. A magyar államminiszter közölte, hogy Kolh kancellár külön is kiemelte a magy kísérletek jelentőségét és azt a kedvező fordulatot, amely a magyar politikai életben végbement. POZSGAY Imre NSzK-beli útjának céljáról és eddigi eredményeiről a MTI tudósítóját tájékoztatta. Elmondta, hogy a különböző európai szervezetek felismerték amagyar reform világpolitikai jelentőségét, és ezért támogatást ígértek gazdasági, politikai és kulturális területen. Ezen kívül a különböző pártok vezetői segítséget ajánlottak fel a Magyarországon alakuló pártok számára. Az NSzK politikai erők hajlandók amagyar pártoknak segíteni abban, hogy kijussanak a nemzetközi szintésre. Pozsgay Imre ua. hangsúlyozta, hogy az MSzMP természetes és szerves kapcsolatban marad kommunista testvérpártjaival, de az európai sociáldemokráciával is és az új pártok megjelenése nem boríthatja fel ezt a viszonyt. Pozsgay Imre bonni látogatásának befejeztével Hamburgban folytatja NSzK-beli útját.

- Újabb hitelt kapunk a Világbanktól.-----Ism. 2355 old.

- A világpolitika eseményei következnek élükön Keleti Miklós párizsi tudósításával HORN Gyula felszólalásáról.

- Az európai fejlődés és az egyes országok belső helyzetének alakulása új szakaszhoz érkezett. Ma már nyilvánvaló, hogy a biztonság csak akkor szavatolható, ha garantálva vannak az egyének alapvető emberi és szabadságjogai - mondta HORN Gyula az emberi dimenzióról folyó párizsi tanácskozáson. A magyar külügyminiszter a továbbiakban erőteljesen bírálta azt az érvelést, amely a belügyekben való beavatkozásra hivatkozva elzárkózik e témakör nemzetközi megvitatásától. Egymástól kölcsönösen függő világunkban anakronisztikussá válik a be-nem avatkozás elvének bezárkózáshoz vezető értelmezése - mondta Horn Gyula. Ezután úgy foglalt állást, hogy MAgyarország támogatja a helyszini megfigyelő- és ténymegállapító csoportok létrehozását a jogsértések kivizsgálását. Az elmúlt évek tapasza-

(DK)

lata ugyanis azt mutatja, hogy nem minden ország tartotta be a helsinki folyamatban vállalat kötelezettségeket, és a legtöbb hiányosság éppen az emberi jogok területén volt tapasztalható. A magyar külügyminiszter egyébként névszerint egyetlen államot sem nevezett meg, felszólalása végén Horn Gyula röviden összefoglalta, milyen lépések történtek az utóbbi időben Magyarországon a jogállam megteremtése érdekében. A szabadság abból áll, hogy csupán a törvényektől függünk,- mondta befejezésül Voltaire-t idézve a magyar külügyminiszter.

Párizsban magyar-szovjet külügyminiszteri találkozó is volt. HORN Gyula és E. Sevardnadze tájékoztatta egymást a két országban zajló átalakulásról. A két politikus áttekintette a magyar-szovjet kapcsolatok időszerű kérdéseit és véleménycserét folytattott a nemzetközi élet néhány fontos kérdéséről.

- RADikális változást követelnek a SzU-ban a mezőgazdasági területek képviselő. Baráth József jelenti Moszkvából:

- A mezőgazdasági területek 417 küldötte udvarias és érzelmekkel telített ua. viszont kiméretlenül őszinte és határozott hangú felhívással fordult a népképviselők kongresszusához. A felhívás szerint a szovjet mezőgazdaság helyzete nem javult. A SzU-ban a parasztság máig is másodrendű állampolgárok osztálya. Falun rosszabbak az életfeltételek, kisebb a fizetés, alacsonyabb a nyugdíj, nincsenek állami lakások, elfogadhatatlan az oktatás és aközegészségügy. A vidéki lakosság átlagos élettartama a SzU-ban jóval rövidebb, mint a városiaké. Az agrár ólló türhetetlenül szétnyilt, egyszerre növekszik a mezőgazdasági gépek ára és romlik minőségük, miközben az élelmiszer felvásárlási árak nem változtak. Hetvenkét év telt el a forradalom óta és ezalatt a három emberöltő alatt - ahogy a felhívás szerzői fogalmaztak, mindig a parasztságból facsarták ki a utolsó nedveket. Ennek eredménye, hogy az élelmiszer boltok gyakran üresek, hogy a háborő végétől számított 44. évben egyes cikkekre már Mcszkvában és Leningrádban is újra be kellett vezetni az élelmiszerjegyeket. A felhívás szerzői szerint látványos nagyberuházások,

(DK)

kozmiikus presztizs győzelmekek helyett a SzU legfontosabb feladata a mezőgazdaság fellendítése, a falusi lakosság életkörülményeinek javítása. Szerintük el kell engedni a mezőgazdasági üzemeknek az agárólló miatt felhalmozódott tartozásait, teljes önállóságot kell adni a parasztságnak a mezőgazdaság minden kérdésében.

-

- Baráth József tudósítása után került sor Borisz Jelcin felszólalására, amelyről későbbi híradásainkból számolunk be.

Az amerikai hadügyminisztérium már nem ellenzi, hogy csökkentésük az Egy.Államok európai haderejét. Richard Cheney védelmi miniszter és William Crowe vezérkari főnök támogatásáról biztosította Bush elnök javaslatát, amelyekt a NATO csúcsértekezleten terjesztett elő. A két katonai vezető úgy véli, ha végrehajtják a csökkentést, helyre áll az európai katonai egysúly, nő a stabilitás, és jelentősen csökken a katonai konfliktus veszélye.

- Szovjet vélemény izraeli elképzelésről.

A szovjet külügyminiszter érdekesnek nevezte azt az izraeli tervet, hogy tartsanak választásokat a megszállt arab területeken. E. Sevardnadze a párizsi emberi jogi értekezleten nyilatkozott az izraeli rádió tudósítójának, Y. Shamír tervéről. Eszerint a megszállt területeken élő palesztinok választásokon döntenének arról, ki tárgyaljon nevükben az izraeliekkel a rendezésről. A PFSz véleménye szerint azonban a megszállók távozásáig nem lehet semmilyen választást tartani a térségben.

- Törökország át fogó bevándorlási megállapodás megkötését szorgalmazza Bulgáriával.

Özal minisztereelnök Zsivkov bolgár államfőnek válaszolva kijelentette hogy Törökország határai mindig nyitva állnak azok előtt, akik ott akarnak élni. A bolgár vezető koprábban Ankarát hibáztatta amiatt, hogy a kivándorlni akaró un. bolgár muzulmánok, akiket Ankara török nemzetiségűnek tart, nem tudják elhagyni az országot. T. Özal felszólította a szófai hatóságokat, hogy ők is engedjék át a határokon

(DK)

a távozni akarókat. Szófiában egyébként délután nagygyűlést és felvonulást tartanak, mert a bolgár belügyekbe való beavatkozásnak tartják, hogy Ankara kifejezte aggodalmát a bulgáriai törökök helyzete miatt.

- Ismét hazai hírek, tudósítások. - Ma sztrájkba léptek Kaposvárott a Táncsics Gimnázium tanárai. A szerkesztő Márványi Péter telefonon hívta fel őket.

- Mihályfalvi László vagyok, a kaposvári Táncsics M. gimnázium igazgató-helyettese, tanára.

- Önök nem az első, nem az első tantestület, mondhatom így, amelyik sztrájkba lépett ez ügyben, viszont az utolsó sztrájk óta új a miniszter, gondolja, hogy az önök akciója ebben a helyzetben sikeresebb lesz, mint a korábbiak?

- Nagyon reméljük, ugyanis mi azóta személyesen találkoztunk is az új művelődési miniszterrel, GLATZ Ferencsel, mert tegnap itt volt Kaposváron és ennek kapcsán meglátogatott bennünket itt az iskolában. Ő mélységesen egyeért azzal, hogy a pedagógusok helyzete nagyon rossz az országban, támogatja ő is tkp. az akciónkat, azt mondta, hogy egyrészt soknak is tartja, másrészt kevésnek is tartja, amit követelünk, szerint - ahogyan ő fogalmazott, a 90-s évek pedagógusát úgy lehet helyretenni, hogy 100 %-s béremelést adnak neki. Mi ezt is követeltünk tkp. hogy ha már a bérről is beszélhetek, hogy szeptember 1-vel 50 %-s béremelést és a jövő év tavaszában újabb 50 %-s béremelést azért, hogy a pedagógusok elérjék, csak elérjék, más értelmiségi rétegek, vagy nem értelmiségi rétegeknek a színvonalát.

-

- Maradunk még az oktatásnál, ugyanis délelőtt tanévzáró értekezletet tartottak a Művelődési Minisztériumban, ez olyan tanév záró volt, ahol inkább a jövőről esett szó, mint a múlttról. Számadó Julianna tudósítását hallják.

- A tárca szakemberei ma még nem tudják, hogy szeptemberben milyen pénzügyi segítséggel lehet az oktatást indítani, de abban bíznak, hogy akormányzat nem hagyja, hogy az öt esztendővel ezelőtt

(DK)

a nemzeti jövedelemből az oktatásra fordított 4,13 % után 1987-ben már csak 3,79 % maradt, és hogy ezután mind kevesebb maradjon. 1989 szeptemberétől a pedagógusok dönthetik el a szülői munkaközösségekkel egyetértésben, hogy mi legyen a kötelezően választott idegen nyelv, s mellette a választható fakultatív idegennyelv az iskolákban. Hogy mindez teljesülhessen, átképzési programot alakított ki a minisztérium, a pedagógusok bérét és az új idegen nyelv elsajátítására fordított pénz felét megtérítik az erre vállalkozó tanároknak. A tervet már több hete, hónapja, az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal asztalán van, de nincs még rajta a jóváhagyó és támogató aláírás, holtott a mostani helyzet súlyosan érinti az általános iskolából kiszoruló orosz tanárokat. A miniszteri közlemény azt is tartalmazza, hogy amíg az átképzés tart, lehetőséget adnak az iskoláknak arra, hogy közép- vagy felsőfokú nyelvvizsgálval rendelkezők is taníthassanak, mielőtt megszerzik a tanári diplomát.

-

- Átszervezték a Környezetvédelmi- és Vizgazdálkodási Minisztériumot.

VARGA Miklós államtitkár szerint, a környezetpolitikai céloknak jobban megfelelő szervezeti formát alakítottak ki. Hét főosztályt, ill. önálló osztályt szüntettek meg, és csökkent a minisztérium létszáma is. A mai gényeket figyelembe véve létrehozták a környezetpolitikai főosztályt, amely az egész ország környezeti állapotát értékeli és kapcsolatot tart különböző környezetvédelmi csoportokkal.

- Ingyen utazhat holnaptól minden 70 évnél idősebb állampolgár a személy- és gyorsvonatokon, valamint a helyközi autóbuszokon, bárhol az országban bármilyen távolságra.

Az intézkedés kiterjed tehát a MÁV-ra, a GYőr-Sopron ebenfurti vasútra, minden HÉV-vonalra és a VOLAN valamennyi belföldi menetrendszerű járatára. Az utazáshoz kizárólag a személyi igazolványra van szükség. Vonaton 2.osztályú helyet lehet igénybe venni, de ha valaki az I.osztályt kívánja igénybe venni, a teljes különbözetet meg kell fizetnie. A hely-jegyves express vonatokon, a helyjegyet is meg kell váltani. A VOLAN állomások elővételi pénztárai a helyzet

(DK)

ugyancsak lefoglalják a buszokon a 70 éven felülieknek, de elsőbbséget más formában nem érvezhetnek. Ha az idős emberek csoportosan kívánnak utazni, igényüket előre jelezniük kell az autóbusz állomásokon. Az érintett közlekedési vállalatok képviselőinek de. sajtótájékoztatóján kérték a leendő utasokat, hogy főleg az első időszakban legyenek türelmesek, mert aránylag kevés idő állt rendelkezésre az ingyenes utazás bevezetésére.

- Az MSZMP-vel kapcsolatos közéleti hírek a Tiszántúlról. Először Debrecen, Bálint István.

- A debreceni orvostudományi egyetemi pártbizottsága úgy döntött, hogy az egyetem pártszervezete, mint munkahelyi pártszervezet, szűnjön meg és a tagokéután a lakóterületükön fejtsék ki politikai aktivitásukat. A szenvedélyektől, indulatoktól sem mentes vita után, a párttagok 80 %-a döntött a megszüntetés mellett és mint elmondták, döntésüket az motiválta, hogy egy átfogóan megújult MSZMP-re van szükség, de a munkahelyi struktúra fogságában működő MSZMP az alá- és fölérendeltségi viszonyok miatt nem lehet sem önkéntes, sem demokratikus. Ugyanakkor hangsúlyozták, hogy döntésüket példamutató lépésnek szánták, és jvavsoljk, hogy más munkahelyi pártszervezetek is hasonlóan cselekdjenek.

- Szentes, Ladányi Zsuzsa:

- FEjenkénti 5 ft-s májusi párttag díjjal hajlandó csak elszámolni Szentesen az alsótisza-vidéki környezetvédelmi- és vízügyi igazgatóság szakszmérnökségének párt alapszervezete. A fennmaradó összeget zárolják. Döntésüket azzal indokolják, hogy hiába tették szóvá már tavaly novemberben, és utána többször is, hogy a városi pártbizottságon túl sok a pártmunkás a pártapparátus létszámát lényegesen, azóta sem csökkentették. Ebbéli elégedetlenségüknek akarnak a tagdíjak összegének visszatartásával a szentesi vízügyesek hangot adni, és a szerintük elkerülhetetlen intézkedéseket kikövetelni. Szentesen és környékén 4,5-ezer párttag van, ehhez képest soknakt artják a 8-fős, három titkárt és két gazdasági előadót is foglalkoztató pártapparátust.

(DK)

A leninvárosi alternatív szervezetek a település régi nevét követelik vissza. 1970 előtt ugyanis Tiszaszederkény volt a város neve. a helyi alternatív szervezetek azt állítják, hogy a Lenin centenáriumi alkalmából az MSZMP akkori borsod-megyei titkára erőszakolta ki a névváltoztatást. A leninvárosi tanácselnök azt mondta, hogy fontolóra veszik az eredeti név visszaállítását, ehhez azonban a város valamennyi polgárának véleményét ismerni akarják.

- Van még időnk további hírekre.

Holnaptól, azaz június 1-től Gödöllőt is bekapcsolják a nemzetközi távhívó rendszerbe, hamarosan bővíthet az előfizetők köre is Gödöllőn, mivel rövidesen ezer-vonalas központot adnak át. Mindez 60 millió ft-ba kerül és az új vonalak bekapcsolásával minden harmadik gödöllői igénylő telefonhoz jut.

A Fővárosi Bíróságon megkezdődött a bőrfejűek ügyének másodfokú tárgyalása. Tavaly áprilisban a 20 éves Dudás András Budapesten egy koncerten megúgott egy fotóriportert, aki 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett, két nappal később pedig a Kőbánya-Kispesti metró állomáson 60 bőrfejű tömegverekedést kezdeményezett és súlyosan megvert 17 magyarországon dolgozó kubait. Elsőfokon Dudás Andrást 3 évi és 4 hónapi fegyházbüntetésre ítélték 14 társát pedig egy év 10 hónaptól, 3 és 6 hónapig terjedő szabadságvesztéssel sújtotta a bíróság, a jogerős ítélet csütörtökre várható.

Időjárás----

Tartalom----

- A mai másort Márványi Péter szerkesztette, a műsorort Merza Jenő vezette.

KOSSUTH ADÓ

HIREK

14.00 h

Az országgyűlés mai tanácskozása az ebédszünet után, ezekben a percekben folytatódik. Még Jónéhány képviselő mondja el véleményét az új tsz-törvényről, a föld-törvény módosításáról, valamint az erdő-és vadgazdálkodási törvény megváltoztatásáról. A vita befejeződése után összeülnek az illetékes bizottságot, hogy megtárgyalják a képviselői javaslatokat, eközben folytatódik a plenáris ülés, mégpedig azzal, hogy a miniszterek megkezdik válaszákat az interpellációkra, majd amikor a bizottságok befejezték munkájukat, a képviselőház határoz a tsz-ekről, a földről, valamint az erdő-és vadgazdálkodásról megfogalmazott, akkor már módosított törvény-javaslatokról.

BORICS Gyula igazságügyi államtitkár ma délelőtt megbeszélést folytatott NAGY Imre hozzáttartozóival, valamint a Történelmi Igazságtétel Bizottság képviselőivel a június 16-i temetés részleteiről. A miniszteriumban a Történelmi Igazságtétel Bizottság képviselői arról is tárgyaltak, hogy kiket ítéltek el és végeztek ki annak idején, nem köztörvényes bűncselekmény miatt.

A szovjet küldöttkongresszus folytatta a vitát Mihail Gorbacsov beszámolójáról. Borisz JELCIN felszólalásában hangsúlyozta, hogy a hatalommal a népküldötteinek kell rendelkezniük. Kijelentette, a SZU-ban nő a szegények száma, kiéleződött a nemzetiégi probléma és élelmiszer hiány van. Jelcin indítványozta, hogy hozzák előre az új alkotmány kidolgozását, decentralizálják a hatalmat és a gazdaságot, valamint építsék le a bürokratikus gépezetet. A népi kongresszus küldöttei szavaztak a Legfelsőbb Tanács karabahi tagjairól és így az eredetileg javasolt két küldött, egy örmény és egy azerbajdzsáni lett a Legfelsőbb Tanács tagja.

A magyar külügyminiszter szerint, az a tény, hogy az emberi jogok érvényesítése az adott ország feladata, korántsem jelenti azt, hogy ez kizárólagos belügy lenne. Horn Gyula ezt Párizsban az Emberi Jogok Értekezletén mondta. Felszólalásában hangsúlyozta, hogy a nemzetek közösségének joga van az országok nemzetközi jogi és politikai kötelezettségeinek teljesítését számon kérni. Horn Gy. szorgalmazta,

(DK)

el kell érni, hogy mindenki számára hozzáférhető, a nemzetközi kötelezettségekkel összhangban lévő nyilvános rendelkezések szabják meg az emberi jogok kezelését.

Az amerikai elnök javasolta, hogy újabb egy évre hosszabbítsák meg a legnagyobb kedvezményes elbánás elvét a Magyarországgal folytatott kereskedelemben. Bush ugyanezt javasolta Kínával kapcsolatban is. Az AP amerikai hírügynökség jelentése szerint, Bush mindezt azért tartja indokoltnak, mert Magyarország és Kína egyaránt kedvező eredményeket ért el az emberi jogok terén. Magyarország már évek óta szeretné elérni, hogy az Egy.Államok állandó jelleggel biztosítsa a legnagyobb kedvezményes elbánás elvét és ne évenként hosszabbítsa meg.

Csehszlovákia tárgyalásokat kezdett a Nemzetközi Valutaalappal és a Világbanakkal arról, hogy esetleg ismét csatlakozik a két nemzetközi pénzügyi szervezethez. Washingtoni pénzügyi források közölték, hogy egy csehszlovák küldöttség tanulmányozta a két szervezet működését, találkozott az AMF és a Világbank tisztségviselőivel, és tájékozódott a tagsággal járó kötelezettségekről. Prága az év elején jelezte, hogy 35 évi szünet után, az újbóli csatlakozás gondolatával foglalkozik. Washingtonban úgy tudják, hogy a mostani volt az első hivatalos kapcsolatfelvétel CS és a Világbank, ill. a Nemzetközi Valutaalap között a tagság felújításának ügyében.

Időjárás.-----

PETŐFI ADÓ

HIREK

15.00 h

Az amerikai elnök szerint legfőbb ideje...lezárni a hidegháború korszakát. Bush az NSZK-beli Mainzban mondott beszédet, és felszóltotta a SZU-t, hogy csatlakozzon egy szabad és osztatlan Európa megteremtéséhez. Bush egyúttal szorgalmazta Berlin újraegyesítését. Mint mondta, a hidegháború Európa kettéválasztásával kezdődött és csak akkor lehet vége igazán, ha a földrész újra egységes lesz. Az amerikai elnök beszédében üdvözölte a Magyarországon és Lengyelországban zajló reformfolyamatokat.

A szovjet parlament mai ülésén B. Jelcin olyan kollektív vezetés felállítását javasolta, amely kizárja az egyezményes hatalom túlkapásait. A volt moszkvai előtitkár indítványozta, hogy a szovjet államfő személyéről a jövőben közvetlen választásokon döntsenek és évente megrendezett népszavazáson erősítsék meg tiszttségében. Jelcin azt mondta, hogy törvényt alkotni a párttól is, mert a párt demokratizálódása elmarad a társadalomé mögött. Jelcin kifogásolta, hogy a mostani kongresszus előkészítésekor számos javaslatot figyelmen kívül hagytak és több fontos kérdésben már előzetesen döntést hoztak. Egy évvel a szovjet pártértekezlet után csapást mértek a gyűlékezési jogra, a glasznosztyra és számos tiltó törvény született - hangoztatta a parlamenti felszólalásában B. Jelcin.

A tervek a jövő évtől a közlekedési dolgozók is heti 40 órás..... egyebek között erről is tárgyalt a közlekedési szakszervezetek szövetségének.....a közlekedésben eddig nem volt lehetőség a rövidebb munkaidő bevezetésére és emiatt komoly.....olyannyira, hogy tavaly már a sztrájk is szóba került a mozdonyvezetők és a

KOSSUTH-adó

TIZENHAT ÓRA

16.00 h

A mikrofonnál: Szelestey Lajos

Tartalom-----

Időjárás-----

- Most következik az első hír.

GRÓSZ Károly tegnapi Tv nyilatkozatáról szólva a bécsi DIE PRESSE c. lap arról ír, hogy a magyar reformerek szerint a választásokon csak egy teljesen megújult kommunista pártnak van esélye a relatív többség megszerzésére. Az osztrák KP lapja, a VOLKSSTIMME úgy vélekedik, hogy GRÓSZ Károlyt feltehetően leváltjk majd tisztségéből, és hozzá fűzi, a főtitkárnak az utóbbi hetekben szemére vetették, hogy nem eléggé támogatja a reformokat. A RETUER azt emeli ki, hogy a reform-szárny hívei szerint az események túlléptek GRÓSZ Károlyon éshírügynökség sem zárja ki, hogy a kongresszuson új főtitkár kerül majd a párt élére. Az AP amerikai hírügynökség értékelése szerint egyébként GRÓSZ TV-nyilatkozatában megrótta POZSGAY-t, a Szabad Európa Rádióban tett kijelentéséért, amely szerint a kelet-európai kommunista rendszereket nem lehet megreformálni.

- GRÓSZ K. tegnap arról is beszélt hogy annak idején nem született magyar párt döntés ügyében. Munkatársunk Orosz József, először HEGEDŰS B. Andrást, a Történelmi Igazságtétel Bizottság titkárát kérdezte erről a kijelentésről.

- HEGEDŰS: Én tegnap este meghallgattam az MSZMP főtitkárának a nyilatkozatát, és néhányan úgy gondoljuk, hogy enyhén fogalmazva, elhamarkodott volt, teljesen nyilvánvaló, és ezt dokumentárisan a kevés dokumentum alapján is bizonyítani lehetne a magyar politikai szervezeteknek a felelősségét, és a szó szoros értelmében nem értjük azt, hogy ha a párt KB-a NYERS R. vezetésével létrehozott egy külön-bizottságot, akkor a tegnapi kijelentéseket ezzel az előző napi határozattal hogyan lehet összhangba hozni.

- Maléter Pál özvegye.

- MALÉTERNÉ: A Reformköröknek volt egy nyilatkozata, amikor is a hozzá tartozókat megkövették, viszont a tegnapi esti nyilatkozat után, úgy gondolom, hogy MSZMP csak egy van, és hogya a főtitkár

(hírek, 16 h)

igy gondolkozik, akkor semmiféleképpen nem kívánom azt, hogy az MSZMP a temetésen résztvegyen.

-

- Ma egyébként BORICS Gyula igazságügyminisztériumi államtitkár a június 16-i temetés részleteiről folytatott megbeszélést Nagy Imre hozzátartozóival és a Történelmi Igazságtétel Bizottság képviselőivel. Utóbbi szervezet megbízottai arról is tájékozódtak a minisztériumban, hogy 1956 után kiket végeztek ki politikai okok miatt.

Az új pártok megjelenése Magyarországon nem boríthatja fel az MSZMP kapcsolatait kommunista testvérpártjaival és az európai szociáldemokráciával. Ezt hangsúlyozta POZSGAY Imre bonni tárgyalásainak befejeztével. -----Ism.

- BEREZ János úgy nyilatkozott, hogy a párton belül két irányzat van, Pozsgay Imre, ill. Grósz Károly vezetésével. Úgy gondolja, hogy egy darabig ő volt az ütközőpont, de most már nincs szükség rá, mert a két politikus közvetlenül akar megmérkőzni egymással. BEREZ János a MAI NAP c. lapban elmondta azt is, hogy félreállítása ellenére nem akar külföldre menni dolgozni, bár már felajánlották neki a newyorki magyar ENSz nagyköveti posztot.

Lemondott az Interparlamentáris Unió magyar csoportjának elnöke. BARCS Sándor 27 éve vesz részt a testület munkájában és 23 éve töltötte be a magyar csoport elnöki tisztét. A politikust az utóbbi időben éles támadások érték azért a szerepért, amit mint népi ülnök RAJK László elítélésében betöltött.

- Lehet, hogy véglegesen hazatelepül az 56 utáni magyar emigráció egyik vezér alakja, FALUDY György. a költő kijelentette a MAI NAP-ban, hogy megszűntek ittartozkodásának politikai akadályai. - És egy fontos hír az idősebbeknek. Holnaptól az egész országban ingyen utazhatnak a 70 évnél idősebb magyar állampolgárok, vonatokon és helyközi buszjáratokon. -----Ism.

- A hatalom alapvető kérdését vette fel Moszkvában a népképviselő-

(hírek, 16 h)

ti kongresszusban Jelcin, a radikális szovjet átalakulás szószólója. Baráth J. jelenti.

- Az adminisztratív parancsnoki rendszert még nem sikerült megdönteni. A hatalom változatlanul a pártbürokrácia kezében van - mondta Jelcin. Szerinte ma a legfontosabb a párt szerepének, hatáskörének tisztázása a szovjet társadalomban hiszen az SZKP-ban a demokratizálási folyamat lassabban halad, mint a társadalomban. A párt tekintélye csökken, ám a hatalmi pozíciói mitsem változnak. Jelcin sürgette a párttörvény megalkotását. A volt moszkvai elsőtitkár szerint Gorbacsov olyan jogosítványokat kapott a párttól és most az államtól is, melyek a gazdasági válság éleződésének feltételei között egy autokrata egyszemélyi hatalom csábítását rejthetik magukban. Jelcin javasolta, hogy az államfő tevékenységének ellenőrzésére alakítsanak ki állandó mechanizmust, melynek része lehetne az, hogy évente, bizalmi népszavazást tartanának.

-

- Magyarországról és a keleteurópai átalakulásról is nyilatkozott az NSZK-ban az amerikai elnök. Szalai Zsoltot hallják.

- Amikor majd a nyáron elutazom Lengyelországba, és Magyarországra, azt az üzenetet viszem magammal, hogy mindaddig nem létezhet közös európai ház, amíg az összes lakó nem jöhet át szabadon az összes helyiségbe. Ahogy Magyarország lépésről-lépésre tüneti el a szögesdrótiot és az aknamezőt Ausztria-i határán, ugyannyugy kell eltűnniük a többi keleteurópai falaknak is, kezdve Berlinnel. Az amerikai elnök nyugatnémetországi látogatása csúcspontjának szánta a ma déli mainzi beszédet, mint mondta, a nyugati szövetség szeretne megszabadulni Európa hidegháborús kettéosztottságától és úgy ítéli meg, hogy a keleteurópai átalakulás ebbe az irányba vezet. Az Egy.Államok a helsinki folyamat meggyorsítását javasolja azzal a céllal, hogy Keleteurópában elősegítse a szabad választásokat, és a politikai pluralizmust. A Bush beszéd kiegészítése azaz ugyan csak mainzi keltezésű bejelentés, amely szerint az elnök közölte a kongresszussal, hogy Magyarország és Kína a következő évben is részesülhet a kereskedelemben a legnagyobb kedvezményel járó előnyökből.

-

(hírek, 16 h)

- Horn Gyula a párizsi Emberi jogi konferencián kifejtette, hogy az európai biztonságot ma már csak akkor lehet megőrizni, ha az emberek számára garantálva vannak az egyéni és kollektív szabadságjogok.-----Ism.

Időjárás-----

- ooo - 0 - ooo -

KOSSUTH-adó

A parlamentből közvetítés - külön műsor. 16.10 h

A tudóstó B.Király Györgyi, Hollauer Tibor.

- Negyed tíz óta tárgyalják a földről, az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló törvényjavaslat módosítását a képviselők. TEkin-tettel arra, hogy e három törvény része az átalakulási törvénynek, épp ezlrt együtt terjesztették be a T.Ház elé HÜTTER CSaba.

- Aki háromhetes mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterként, azzal kezdte bevezetőjét, hogy vállalja az előterjesztő felelőségét a tervezetért, hiszen az előkészítő munkában, szövetkezeti elnökként és képviselőként egyaránt részt vett.

- Elmondta, hogy 1983 óta a szövetkezetek többségénél megtorpanás sőt jelentős visszaesés tapasztalható. Egyre inkább növekszik az egyszeri újratermelésre sem képes üzemek köre. Nem tudott ezen ér-demben változtatni a termelő szövetkezetekről szóló törvény tava-lyi módosítása sem,

- HÜTTER: Az önök elé terjesztett.....(ism.2357 old.)

- Két esztendeje alakottunk földtörvényt, de ám csak most jutottunk el a felismerésig, hogy a meglévő tilalomfák és korlátozások helyett a piac törvényszerűségét kell a szabályozás alapjának tekinteni, - folytatta a miniszter,

- Majd arra tett javaslatot a T.Országgyűlésnek, hogy az állami-és szövetkezeti tulajdonban lévő földek, ingatlanok elidegenítése

(parlament 16.10 h)

akár magánszemélyek részére is teljesen szabad legyen. Ugyanakkor javasolta a magánszemélyek telek-, lakás-, üdülő- és termőföld tulajdonának szerzésénél lévő meglévő jelenlegi korlátok teljes megszüntetését is.

- A miniszter javaslatot tett az erdők tulajdonjogára is. Az erdők tulajdonjogát vagy haszonbérletét a gazdálkodó szervezetek, a társadalmi szervezetek és a magánszemélyek a jövőben korlátozás nélkül megszerezhetik, ha az országgyűlés elfogadja a javaslatokat.

- Leértékelődött a paraszti munka, a mezőgazdasági termelés feltételei nyomasztóak. Már nemcsak a gazdálkodás jvedelmezősége, hanem az ország ellátása és a mezőgazdasági export is veszélybe került. Ezt már a vitában hangsúlyozta, dr. SOLYMOSI József a mezőgazdasági bizottság előadója.

- SÜDI Bertalan bács-kiskunmegyei képviselő a teljes nyilvánosság és a társadalmi vita hiányára utalt a törvényelőkészítő munka során. a képviselő azt mondta, hogy nem a szövetkezetek tették tönkre önmagukat, hanem a központi pénzüi politika zsigerelte ki a gazdaságokat.

- A fejér-megyei BALOGH György szerint a vagyójog csak a lehetséges osztstálék mértékében segíti a tulajdonosi érzést. Azt is kifejtette, hogy a magyar mezőgazdaság jövője nem farmergazdálkodás, ehhez ugyanis eszközök, sem pedig szemlyi feltételeek nincsenek. A háztáji és a családi vállalkozások sem képesek a nagyüzemi háttér nélküli gazdálkodásra.

- Dr. NÉMETH Kálmán kapuvári képviselő azt hangsúlyozta, hogy a tsz-k már saját vagyonukat élik fel. 500 gazdaság áll a tönk szélén, amikor a szaktárca még mindig a szövetkezetek jó gazdálkodásáról beszél.

- SZABÓ István az elidegenítés és tulajdszerzési korlátok feloldálásáról szólva aggályait fejezte ki, úgy véli, meggondolandó, hogy az állami tulajdonú ingatlanok és mezőgazdasági földek kezelői elhamarkodottan minden feltétel nélkül tulajdonossá váljanak.

- SZABÓ: Bármennyire is fájdalmas, ma már nem orvosolhatunk visszamenőleg minden földtulajdonnal összefüggő sérelmet. nem tudom eldönteni például, hogy mehetnénk vissza a Rákosi rendszer jogon

(parlament 16.10 h)

kivüli eszközökkel való földfoglalásainak rendezését. A tárgyalt módosítást, az elmondott észrevételekkel kiegészítve, csupán az 1959-s 61-s nagy kollektivizálási kampány alatt és után előidézett legfájóbb anomáliák felszámolására alkalmas.

- Dr. TALLÓSI Frigyes kereken egy tucat törvénymódosító javaslattal élt, meggyőződése, hogy a tartós földhasználatba adott, de tulajdonba nem került föld létezése a magyar jogban idegen, ezután így folytatta:

- Dr. TALLÓSI: Ma a társadalmi szervezetek kezelésében állami tulajdonban lévő ingatlanok vannak. Ha radikálisan nem lépünk és nem vonjuk meg ezeknek a kezelőknek azt a jogát, hogy kvázi tulajdonosként eladják ezeket az ingatlanokat, akkor sorozatosan szembe kell néznünk azokkal a képtelenségekkel, hogy rendkívül drága, sokmilliós állami vagyontárgyakat 100 ft-s névleges értékig játszák át. Kérem higgyék már el, nem egy elfogadható eljárási rend, hogy per-jogászok a gytornájával kell eldönteni egy vidéki bíróságon, hogy most alapos egy ilyen kerest, amit hozzájuk eljuttatak vagy sem.

- A képviselő megkérdőjelezte a föld megváltás tényét és mondván, a mezőgazdaságba bevitt földek elvétele, - finoman fogalmazva, tévedés.

- dr. Tallósi: Pozsgay Imre egyszer a többpárt-rendszernek a felszámolását Magyarországon történelmi balesetnek tekintette. Ha a demokrácia fejlődésében ez egy történelmi baleset volt, akkor legalább ekkora tévedés volt a mezőgazdasági szövetkezetbe bevitt földeknek az elvétele, amit nagyon szemérmesen most megváltásnak nevezünk. Tisztelettel kijelentem önöknek, ez a megváltás nem egyéb, mint a parasztnak a tulajdontól való megfosztása. Ez egy olyan téves eljárási mód volt, amit másként nem lehet reparálni, csak a dolgot abbahagyni és visszaillesztani az eredeti állapotba. A jogban ez egy teljesen szokányos szabvány dolog, hogyha valami hibát követek el, akkor ha erre egyáltalán még mód van, akkor az eredeti állapott vissza kell állítani.

- Dr. BALOGH Károly győr-sopron megyei képviselő mint mondta, egy Rába menti vadásztársaság tagjaként szól hozzá a vitához. Érvelésében furcsa kettősség tükröződött. Egyrészt elmondta, hogy tapaszt-

(parlament 16.10 h)

lati szerint a vadász társaságok is krízis helyzetbe kerültek Magyarországon. A vadállomány környezet károsodás miatt kritikus mértékű csökkenése és értékvesztése következtében. Azt az erkölcsi felelősséget, ami a vadállomány megőrzéséért a vadászokra hárul, szerinte csak a jelenlegi, mintegy 40-ezer vadásztársasági tag viselheti a jövőben is. A nézet tehát rossz, ezért van szükség a vadásztársaságokra. másrészt a magyarországi vadállomány európai hírű, s a vadásztatással az állam évente 40 millió dolláros bevételekhez jut.

- A képviselő végülis javasolta, hogy a vadászatról és a vadgazdálkodásról most ne tárgyaljon a parlament, halassa azt egy későbbi időpontra, külön törvényt alkotva ezekről.

- TANASZI János hajdú-bihar megyei képviselő leszögezte, a falvak jelenleg csendesek, átvitt értelemben is, ennek oka egyrészt, hogy itt a tavaszi munkák ideje, vannak azonban súlyosabb okok is.

- TANASZI: Kitéptük a faluközösségek gyökereit, elhoztuk a körzetesítések révén a tanácsokat, az iskolákat. Az üzemi termelés méreteit növelni szándékozó egyesülések révén elveszítettük önállóságukat a kissovetkezetek és ezzel együtt az értelmiség is kikerült a falvakból. Fejlődés és reform pedig nincs, értelmiség és szaktudás nélkül az értelmiséget pedig csak megfelelő infrastruktúrával, szolgáltatásokkal és jövedelemmel lehet helyhez kötni. Az értelmiség hiányát a szövetkezet gyengülését, anyagi romlását, erkölcsi válság is követi. Sok településen egyetlen szórakozási hely és a demokrácia gyakorlásának színtere a kocsma.

- Tanaszi János ezután elmondta, hogy az erkölcsin túl a vidék romlásának is tanui lehetünk. Hogyan lesz itt farmer gazdaság, amikor egy magyar parasztnak négyszer annyi gabonát kell adnia egy traktorért, mint osztrák kollegájának, vagy amikor a 26 ft-s péksütemény alapanyagáért, egy kg búzáért a termelő 3.60 ft kap kérdezte a képviselő.

- Dr. SÉRA János komárom-megyei képviselő viszont azt kérdezte a jelenlévőktől, milyen érzésekkel váltanánek belépőjegyet egy balatoni strandra. Tudván, hogy annak külföldi a tulajdonosa. A termőföld eladása külföldieknek szerinte nemzeti fennmaradásunk történelmi létbiztonságunk , legszentebb alapjait kérdőjelezné meg. TA-

(parlament 16.10 h)

nácsolta, hogy ezt a lehetőséget a parlament vesse el. Ezekben a percekben az erdő- és vadgazdálkodási törvény módosításának részletes vitája tart. Studió.

- Parlamenti tudósításunkat hallották.

- ooo - 0 - ooo -

PETŐFI ADÓ

HIREK

17.00 h

-----Ismétlések-----

A Szabad Demokraták Szövetségének bpi, III.kerületi szervezete nyílt levélben követeli, hogy STADINGER István mondjon le képviselői mandátumáról. Az aláírók szerint, - idézzük: a politikus az Országgyűlés elnöként végzett tevékenységével nemcsak választói, hanem az egész ország előtt bebizonyította, hogy alkalmatlan a és a képviselői.....

- ooo - 0 - ooo -

KOSSUTH-adó

ESTI MAGAZIN

18.30 h

A mikrofonnál: Merza Jenő

Tartalom----

Időjárás----

- És most a részletes beszámolók. Először kapcsoljuk a parlamentből Tóth Pált, aki röviden összefoglalja a nap eseményeit.

- Az erdőről és a vadgazdálkodásról szóló törvény módosítást a Parlament nem tárgyalta részleteiben, mert erre alkalmatlannak találta. Így az is valószínű, hogy a későbbiek során teljesen új vadászati törvény megalkotására kerül majd sor. A mezőgazdasági termelő szövetkezetekről, valamint a termőföldről szóló törvénymódosítást részleteiben is megtárgyalja az országgyűlés. A fölvetődött javaslatokat a mai tanácskozás befejezése után a mezőgazdasági és a jogi bizottság a javaslattévőkkel együtt beépítette a tervezetbe, ezt viszont majd csak holnap reggel ismerhetik meg a képviselők és döntenek is ennek elfogadásáról. Ha a földről alkotnak bármiféle véleményt, törvényt, az mindenkor érinti a földet megművelő embert, és életkörülményeit. Ez a gondolat vonult végig a vita során és bár a tulajdonviszonyokat lényegesen módosíthatja mind a szövetkezeti törvény, mindpedig a földtörvény, a hozzászólók többsége a magyar mezőgazdaság jövőjét nem a farmgazdaságokban látja. A tervezetet indokló HÜTTER Csaba szakminiszter sem támogatta, azt a véleményt, amely szerint a tsz-k vagyonának nem csupán az 50 %-t, hanem teljes egészét fel lehetne osztani, azt viszont javasolta az országgyűlésnek, hogy az állami- és szövetkezeti tulajdonban lévő földek, ingatlanok elidegenítése, akár magán személyek részére is, teljesen szabad legyen. A tervezetnek azon részét, amely értelmében a kezelők tulajdonába kerülne a föld, már a maga az előterjesztő is visszavonta. SZABÓ István képviselő aggódóan beszélt a tulajdonszerzési korlátok feloldásáról. TALLÓSI Frigyes több módosító javaslata mellett kérte, hogy azoknak, akiktől megváltással vették el a földjüket, adják azt vissza, ha ők maguk vagy örökösök kérik. Ettől a javaslattól többen a tsz-ek földjeinek szétosztását féltették. Mindközben általánosság vált a vélemény, hogy a nem a tsz-i mozgalom, hanem az azt irányító központi termelőszövetkezeti politika került válságba hazánkban. Ezen ugyanis segíthet a törvények módosítása, de az eredménytelen gazdálkodás megszüntetését ezektől nem lehet várni

Lemondott az Interparlamentáris Unió magyar csoportjának elnöke. BARCS Sándor 27 éve vesz részt a testület munkájában és 23 éve töltötte be a magyar csoport elnöki tisztét. A politikust az utóbbi időben éles támadások érték azért a szerepért, amit mint népi ülnök Rajk László elítélésében betöltött.

A Szabad Demokraták Szövetségének budapesti, III. kerületi szervezete nyílt levélben követeli, hogy STADINGER István mondjon le képviselői mandátumáról. Az aláírók szerint - idézzük - a politikus az országgyűlés elnökeként végzett tevékenységével nemcsak választói, hanem az egész ország előtt bebizonyította, hogy alkatlan a közszereplésre és a képviselői tevékenységre.

- A következő hír az adás megkezdése előtti percben érkezett:

Az MSZMP Központi Bizottsága történelmi és egyúttal szimbolikus jelentőségű eseménynek tekinti Nagy Imrének és sorstársainak temetését. A testület közleménye szerint a történelmi és erkölcsi jóvátételt, a nemzet kegyeletes emlékezését szolgálja június 16-a. A megújuló MSZMP szükségesnek tartja, hogy mielőbb lezáruljon a Nagy Imre és társai elleni perben emelt vádak felülvizsgálata és igazságot szolgáltatassanak a megvádolt és elítélt politikusoknak. A KB támogatja az események objektív feltárására irányuló tudományos kutatást, kezdeményezi és elősegíti, hogy a történelmi dokumentumok folyamatosan nyilvánosságra kerüljenek. A testület tárgyalást kezdett annak érdekében, hogy a külföldön található források mielőbb hozzáférhetővé váljanak. A közlemény kijelenti, Nagy Imre az 1945 utáni magyar történelem jelentős személyisége, útja elválaszthatatlan a kommunista mozgalomtól. Nagy Imre 1956 októberében rendkívüli körülmények között küzdött az ország megmentéséért. Egyszerre harcolt a magyarországi sztálinizmus megfékezéséért, a nemzeti sérelmek jóvátételéért, a külső beavatkozás elhárítása érdekében és a népfelkelés mögött feltámadt ellenforradalmi cselekményekkel szemben. Az MSZMP KB-a leszögezi, ehhez sem pártja, sem koalíciós partnerei nem nyújtottak megfelelő támogatást a politikusnak. A sodró eseményekben maga Nagy Imre sem mutatott kellőhatározottságot és tévedett külpolitikája nemzetközi feltételeinek és következményeinek megítélés-

sében. Neve azonban összeforrott a nemzeti önállóság talaján az önigazgatás és a demokratikus többpárti pluralizmust elismerő szocialista úttal. 1956 november 1-e és 4-e között a külső körülmények megváltoztak, ugyanakkor az MSZMP és a kormány vezetése kettészakadt. Nagy Imre nem vállalta az akkori külső és belső körülmények által kikényszerített kompromisszumokat, nem vállalta a régi politikai intézményrendszer részleges megjavításával elérhető reformokat. Ez vezetett személyes tragédiájához, a politikai okokból rá szabott, igaztalan halálos ítéletig. Az MSZMP KB-a a párt megújulása során épít az 1956 októbervégi megalakulásának elveire, nyíltan vállalja az 53-54-es reformkezdeményezések örökségét. Leszögezi, hogy a szembenálló felek mindegyikének oldalán sokan haltak meg vélt vagy valós, de egyaránt igaznak hitt céljukért. A KB közleményében felhívja a párt tagjait, a magyar állampolgárokat, felelős magatartással legyenek méltók a kegyeleti aktushoz.

Átadták Nagy Imre lányának az 1958-ban törvénytelenül elítélt és kivégzett miniszterelnök személyes dokumentumait. Az írások között szerepel Nagy Imre élettörténeti vázolata Viharos emberöltő címmel, valamint sznagovi fogságának napjaiban papírra vetett jegyzetei Gondolatok, emlékek címmel. A legfőbb ügyészség által átadott iratok között versek, levelek is találhatóak.

(folytatás a következő oldalon)

(EM)

-BORICS Gyula államtitkár újabb technikai jellegű megbeszélést tartott NAGY Imre és társai hozzátartozóival, ill. a Történelmi Igazságtétel Bizottság képviselőivel, amelyben tisztázták a június 16-ai temetés néhány részletét. Például akorábbi megállapodással ellentétben, nem tíz órakor, hanem már kilenc órakor lesz a ravatalozás a Hősök-terén. Az államtitkár azt is elmondta, hogy mintegy 300-ezer ember jelenlétére számítanak. A most következő interjút Orosz József készítette, ebben először HEGEDŰS B. András szólal meg és elmond néhány részletet a megbeszélésekről. Az interjú elején azonban voltaképpen a Történelmi Igazságtétel Bizottság proklamációjának egy részletét hallják. A teljes szöveget néhány nap múlva közli a sajtó.

- HEGEDŰS: Legyen ez a nap a demokratikus nemzeti egység hatalamaserejű megnyilatkozása, és egyben egy egész tragikus korszak temetésének napja, mely végképp lezárja a politikai gyűlölködések és gyilkosságok, a fanatizmus és a gyanakvás, a kiváltságok és megbélyegzések rossz emlékéit. Legyen ez a nap az emlékezésé, és a megbékélésé.

-(tudósító) Az MSZMP részéről valaki fog-e mondani beszéget?

- Én tegnap este meghallgattam az MSZMP főtitkárának a nyilatkozatát, ezek után úgy vélem, hogy az MSZMP nem fogja képviseltetni magát a temetésen, néhányan úgy gondoljuk, hogy ez a nyilatkozat enyhén fogalmazva elhamarkodott volt, mi úgy gondoljuk, hogy a felelőség áthárítása a külföldre és a szövetséges országokra erősen el van túlozva. Teljesen nyilvánvaló, és ezt dokumentárisan, ha kevés dokumentum alapján is bizonyítani lehetne a magyar politikai szerveknek a felelőségét ebben az ügyben, és a szó szoros értelmében nem értjük azt, hogy ha a párt KB-a NYERS R. vezetésével létre hozott ezzel kapcsolatban egy különbizottságot, akkor a tegnapi kijelentéseket ezzel az előző napi határozattal, hogyan lehet összhangba hozni.

- (tudósító) MALÉTER Pál özvegye.

- A reformköröknek volt egy nyilatkozata, amikor is a hozzátartozókat, a kivégzettek hozzátartozóit megkövették, ami jól esett, viszont a tegnap esti nyilatkozat után, úgy gondolom, hogy MSZMP csak egy van, és hogyha a főtitkár így gondolkozik, akkor nekem nincs

(EM)

tovább min meditálnom, tehát csak azt mondhatom, hogy semmiféleképpen nem kívánom azt, hogy az MSZMP a temetésen résztvegyen. Egy kinyújtott kezét félre lökni azt se lehet.

- Értsem úgy a gondolatait, hogy ugye ön azt mondta, hogy az MSZMP egyszer kinyújtotta a kezét, ezt a tegnapi főtitkári nyilatkozat végülis visszavonta?

- Én úgy érzem, hogy igen, MSZMP egy van, nem két párt, tehát hogyha a főtitkára így gondolkozik és ezt nyilatkozta, hát akkor ezt az MSZMP nyilatkozta.

-

- Külföld, pontosabban nyugati vélemények a magyarországi állapotokról.

A nyugati napilapok és hírügynökségek általában úgy vélik, hogy nyilvánvaló hatalmi harc folyik Magyarországon és ezt tükrözte Grósz Károly tegnapi Tv nyilatkozata is. A londoni GUARDIEN c. újság úgy értesült, hogy Grósz Károly felajánlotta leköszön főtitkári tisztéről a kongresszus előtt. Az INDEPENDENT és a TIMES ehhez azt teszi hozzá, hogy Pozsgay Imrének óriási esélyei vannak az utódlásra, de ha ez bekövetkezik, akkor minden bizonyal jelentős politikai irányváltozás előtt állna az MSZMP és természetesen Magyarország is. A REUTER hírügynökség azt emeli ki, hogy a reformszárny hívei szerint az események túllépték Grósz Károlyt, és valószínű, hogy a pártkongresszuson új főtitkár kerül a párt élére. Még az osztrák kommunsita párt lapja a VOLKSSTIMME is úgy véli, hogy Grosz Károlyt könnyen leválthatják mert nem eléggé támogatja a reformokat.

- És most valóban külföld, magyar vonatkozású eseményekkel. Bonni tudósítónk, Szalai Zsolt Bush amerikai elnök mai beszédét ismerteti:

- Politikai nyitást akarunk, szabad választásokat és pluralizmust - mármint Keleteurópában, és ehhez készek vagyunk különféle formában segítséget nyújtani, akár úgy is, hogy nagy multú pártjaink vállalják azt a történelmi felelőséget, hogy hozzájárulnak az igazán reprezentatív keleteurópai pártok megalakításához. Lényegében ez volt az az üzenet, amelyet Bush elnök kívánt nem is

(EM)

elsősorban nyugatnémet hallgatói tudomására hozni mai manzi beszé-
dében. Eljött az idő ahhoz, hogy megszűnjön Európa hidegháborús
eredetű kettéosztottsága - jegyezte meg. A keleteurópai változások
is ebbe az irányba vezetnek. Amikor a nyáron elutazom majd Lengyel-
országba és Magyarországra, - tette hozzá, azt fogom elmondani, hogy
mindaddig nem létezhet azonban a közös európai ház, amíg az összes
lakó nem mozoghat szabadon az összes helyiségben.-----Ism.
Harmadikként műszaki és pénzügyi segítséget ajánlott fel a szocia-
lista országoknak a környezetvédelemhez. Végül pedig ugyanúgy, ahogy
tegnapelőtt a brüsszeli NATO csúcson is kifejtette, az Európában
állomásozó haderők csökkentését javasolta. A szovjeteknek tudniuk
kell - jegyezte meg, hogy nem akarjuk törvényes biztonsági érdekei-
ket megkérdőjelezni, arról szeretnénk fokozatosan meggyőzni őket,
hogy a biztonságra vonatkozó felfogásuk elavult és rejtett félmeik
a nyugattal szemben alaptalanok.

-

- Az emberi dimenzióról folyó konferencián Párizsban a magyar külügy-
miniszter is felszólalat. A mai eseményeket Keleti Miklós foglalja
össze.

- Még a leghosszabb és a legunalmasabb konferenciákon
elemi protokollris szabály, hogy a felszólalások végén a jelenlők
tapsolnak, ha másképp nem hát, udvariasan, amugy diplomata módra.
Ma késő délután viszont szinte várgni lehetett a csendet a Sorbonne
tanácstermében, amikor a szószékről a helyére vonult a román dele-
gáció vezetője. Senki nem tapsolt. Ennéle gyértelműbben nem is le-
het véleményyt mondani. A rend kedvéért idézzük fel mit mondott Con-
statin Ene nagykövet: Először is ecsetelte az atomháború veszélyét,
majd tūrhetetlennek nevezte, hogy milyen sok országban szenved a
lakosság a munkanélküliségtől. Az emberi és hum anitáriusi jogokat
lényegében a gazdasági alapvető létfeltételekkel azonosította. Úgy
vélte etekintetben Románia jelentős eredményeket ért el, egész
érelését arra építette fel, hogy a nemzetközi együttműködés csakis
az állami sziverenitás tiszteletben tartásán alapulhat, leszögeze-
te, mondhat bárki mármít a párizsi konferencián, a román politikát
a jövőben is Bukarestben határozzák meg. Beszéde egyértelmű volt,

(EM)

a fagyos csend, ami fogadta méginkább. Constantin Ene román delegáció vezető érvelése homlokegyenest ütközött HORN Gyuláéval, aki még délelőtt szólalt fel.-----Ism. A mai nap kemény krónikájához tartozik még, hogy heves szóváltás volt a török és a bolgár delegáció között, a bulgáriai török kisebbség ügyében. A tanácskozás plenáris része ma befejeződött, de az emberi dimenzióról folyó értekezlet szekciókban és szakértő bizottságokban június 26-ig tart.

-

- Bős_Nagymarosról jelenet meg újabb cikk a csehszlovák sajtóban. Forró Evelin jelenti Prágából:

- Egyáltalán nem baj, hogy a környezetvédelem politikai ügy - írja egy cseh tudós a RUDÉ PRÁVÓ-ban. A Bős-Nagymarosi építkezés apropóján azt fejtegeti, hogy a társadalom fejlődéséhez egyértelműen hozzá tartozik a környezet megóvása és éppen az a hiba, ha ezt csak egyoldalúan látják. Az ideális az lenne, ha egy ilyen építkezés előtt minden szempontot alaposan megvizsgálnának és alternatívákat dolgoznának ki, a lehető legrosszabb viszont az, ha a döntés után erőszakkal keresnek indoklásokat beleértve a demagóg bizonyítékokat. Véleménye szerint, hogy vita kerekedhet és újabb szempontok merülhetnek fel, főleg annak tudható be, hogy CS-ban nincs egy olyan intézet, amely komplexen vizsgálná a társadalomgazdasági tevékenységet, hanem egyes reszortok vannak, amelyek a saját érdekeik szerint közelítik meg a környezetvédelem kérdését. Napjainkban azonban a leszerelés mellett a környezetvédelem a világ egyik legfontosabb problémája - állapítja meg a....ökológiai intézet igazgatója a R.P.-ban.

-

(folytatás a következő oldalon)

- Milyenek Magyarországon a tőkebefektetés lehetőségei? Ez egy ma véget ért szeminárium címe, egyúttal témája is. Külföldi üzlet-emberek sz álmára próbálták vonzónvá tenni az országot, a magyar gazdaságot. Az egyik fő téma természetesen az 1995-ös esetleges világhiállítás megrendezése volt. Gárdai László SOMOGYI László kormánybiztossal, az egyik előadóval is erről beszélgetett:

- Abban valamennyi szakember egyetért, hogy ezt a világhiállítást csak külföldi tőke bevonásával lehet megcsinálni. Az a kérdés, hogy vajon akad-e erre vállalkozó.

Somogyi: - Az érdeklődés és az effektív pénzbefektetés közötti társi különbség van. Ez magyarul azt jelenti, hogy ma még messze nincs itt annyi pénz, mint amennyi a külföldi tőkebefektetéshez szükséges lenne a világhiállítás megrendezésénél. A világhiállítás megrendezéséhez az ideális nagyságrend az lenne, ha kb. egy milliárd - egy milliárd kétszáz milliárd dollár körüli összeget tudnánk bevonni a világhiállítás megrendezésébe, elsősorban az idegenforgalomban, ez adja a döntő volument. Kb. a most folyó szállodaépítkezéseknél egy olyan 2-300 milliárd dollárt ma már konkrétan lehet tekinteni, ebből legalább 100 mio dollár az, ami effektív le van szerződve és úgy vélem, hogy legalább három-négy olyan objektum van előkészítés alatt, ahol a külföldi tőkebevonásnak megvan a realitása. Van még egy másikerülete is a külföldi tőkebefektetés lehetőségének, amiről konkrét tárgyalások folynak, ez az infrastruktúra és első-sorban az autópálya építés.

- A döntéselőkészítőket mennyire befolyásolja az a tény, hogy a történelemben még nem fordult elő az, hogy egy világhiállítás nyereséges lett volna?

- Külföldi befektető azt nem nézi, hogy népgazdasági szinten ez a világhiállítás összességében nyereséges vagy nem, hanem ő csak azt a részét nézi, ahova a pénzt befekteti, mert őt a profit érdekli. -De nekünk viszont kell nézni.

- Természetesen érdekel, de viszont ahhoz, hogy yminél kevesebb legyen a költségvetési teher az infrastruktúránál és egyéb beruházásoknál, nekünk egyértelmű feladatunkaz, hogy minél nagyobb részen legyen vállalkozói tőke, magyar is, magántőke is, - már folynak is befektetések. Szeretnénk azt még elérni, hogy a tőkeszegény magyar vállalatok azért valamilyen állami alap juttatáshoz is részesüljenek. Ez azt jelentené, hogy ez nem egy nemzeti ajándék, hanem ez egy

kedvezményezett állami hitel, hogy ne legyen mindenütt 80 vagy 90 %-os akülföldi részesedés aránya, a magyar vállalatok kapjanak egy ilyen átmeneti segítséget, amit hangsúlyozom, vissza kéne fizetni.

- Itt valami újat hallottunk, ui. eddig arról volt szó, hogy a világkiállítás megrendezése tisztán vállalkozási alapon történne. De h a úgy lesz, ahogy a kormánybiztos mondta, akkor ez már nem az, hanem megintcsak a magyar állami vállalatok burkolt támogatása.

-

- Zsidók, cigányok, előítéletek címmel a NYILVÁNOSSÁG KLUB hatodik vitáját rendezi meg jún. 3-án 10-től 16 óráig a Marx Károly közgazdaságtudományi egyetemen. Ma sajtótájékoztatót tartottak, amelyen az előadók röviden összefoglalták, miről beszélnek majd szombaton. Ezt hallják Nej Györgytől:

- Nevek, témakörök, megállapítások a mai rövid összefoglalókból, vagyis a szombati hosszabb előadásokból. KOMORÓCZI Géza szerint minden társadalom kisebbségekből áll, ezért nem a zsidókérdést vagy a cigánykérdést kell megoldani, hanem biztosítani kell a polgári szabadságjogokat mind az egyén, mind a közösség számára. VÁGI Gábor azt elemezte, hogy mivel a cigányság nem nemzetiség, téves és elhibázott követelés, ami egyúttal a hivatalos politika is, az asszimiláció. Annál is inkább, mert a többség sem hajlandó ezt az alkút megkötni. A kutató azt is vizsgálja majd, hogy miként viselkedik a sajtó, a tömegkommunikáció a kisebbségekkel, vagyis hogy többségi állami véleményt képvisel-e, éppen az eladhatóságért, vagy fordítva működik a mechanizmus. Kenedy János előadásának címe: Miért a cigány és nem a zsidó a bűnbak? Ő abból a megfigyelésből indul ki, hogy az antiszemita előítéletek közös eredője az a feltevés, miszerint a zsidók a hatalmi piramis csúcsán helyezkednek el, a cigányokat viszont az előítélet legalulra helyezi. Ha a szocializmus negyven éve alatt az emberek azt tapasztalták, hogy fölfelé bírálni bajjal jár, nem csoda, hogy a társadalomkritikus indulat lefelé keresett célpontokat, állítja Kenedy János. György Péter esztéta a bűnügyi hírek szerkezetét, fogalmazását mutatja be és ezen keresztül az előítéletek masszív továbbélését. H avas Gábor az áltudományos hiedelmekről, hamis feltevésekről és pontatlan adatokról beszél, Szabó Ildikó szociológus pedig a közvéleménykutatások alapján a többségnek a kisebbségekről alkotott képét rajzolja meg. Zala Tamás ujságíró

Izrael eredetéről, Marx botrányos zsidó fogalmáról, Lenin és a Komintern álláspontjáról tart előadást és a magyar külpolitika és külpolitikai ujságírás számára állít föl erkölcsi normákat. EGYet ezek közül: tárgyilagosság. Mint mondta, szerinte nemcsak társadalmi modellváltásra, hanem külpolitikai orientáció-váltásra is szükség van. A sajtótájékoztatón Kovács Katalín, a Raoul Wallinger EGYesület képviselőjében beszámolt arról, hogy a pécsi és a budapesti tudományegyetemen "kisebbségi tanulmányok" elnevezésű fakultációt szeretnének indíttatni, mert úgy vélik, a jövőben társadalmi konfliktusok jórésze a kisebbségek és a többség között jelenik majd meg.

- Voltaképpen azt is mondhatnám, folytatjuk azt, amit az előbb hallottak, hiszen következő témánk a szegénység, azaz kilábalhatunk-e a szegénységből. Erről rendez ma este fórumot a Kossuth Klubban a Tudományos Dolgozók Demokratikus Szakszervezete. Soós Éva Havas Gábor szociológussal, az esti vitavezetővel beszélt:

- Mit jelent most a szegénység?

- Kevésbé lehet anyagi oldalról és azt mondani, hogy egy bizonyos jövedelmi szint alatt, ..társadalmi minimum alatt élők, azok szegények, de pontosabb úgy megközelíteni, hogy két nagy összetevője van a mai szegénységnek, az egyik fele asztrukturális szegénység, olyan része a társadalomnak, amelyet szakadékszerű különbség választ el a társadalom többi részétől, ez a réteg örökölte a szegénységét, az elmúlt évtizedekben is mindig szegény volt, még ha ezt különböző felszíni jelenségek olykor el is fedték. Van viszont egy másik része a mai szegénységnek, az új szegények, akiket tkp. az elmúlt másfél év fejleményei, a gazdasági válság, az ezzel együtt járó infláció, a kormányzati politika különböző, őket különösen sújtó intézkedései sodortak bele egy korábban valamennyire biztonságosnak tekinthető anyagi helyzetből a szegénységbe.

- A tudományos dolgozók azért foglalkoznak-e a szegénység problémájával, mert köztük is vannak szegények vagy pedig azért, mert ők értenek hozzá a legjobban, tehát ők látják át legjobban ezt a helyzetet?

- Főleg a pályakezdő része a tudományos kutatóknak, amely kisebb-nagyobb anyagi gondokkal küzd, elsősorban a lakáshoz jutás jelent nekik is, mint a társadalom sok csoportjának, súlyos problémákat, de azért nem hiszem, hogy a tudományos kutatókat a szegények közé lehet igazán sorolni, hiszen ők azért rendelkeznek olyan fajta képzettséggel, amely sokféleképpen kamatoztatható és így kiegészíthető. Én azt hiszem,

azért foglalkoznak a tudományos kutatók a szegénység problémájával egyre intenzívebben, mert a szegénység mértéke ma már olyan, hogy súlyos akadálya lehet annak a kibontakozásnak, gazdasági kibontakozásnak, amelyet mindannyian annyira áhítunk.

-

Figyelmeztető sztrájkot tartottak a tanárok a kaposvári Táncsics Mihály gimnáziumban. Az 58 pedagógus követeli, hogy fizetésüket legalább 50 %-kal emeljék meg. A két nappal ezelőtt a városban járt művelődési miniszter jogosnak ítélte a sztrájkot, de teljesíthetetlennek tartotta az 50 %-os béremelést. A munkabeszüntetéshez két órás szolidaritási sztrájkkal csatlakozott a kaposvári építőipari szakközépiskola, valamint a csurgói Csokonai-gimnázium tanári kara is.

- Még egy hír az oktatásról:

Szeptembertől minden olyan általános iskolában megindulhat az orosz nyelv helyett egy másik idegen nyelv oktatása, ahol ennek feltételeiről az iskola gondoskodni tud. Ez azt jelenti, hogy a tanintézeteknek biztosítaniok kell a felsőbb osztályokban is a képzést, valamint az orosz nyelv tanárok foglalkoztatását, ill. átképzését. Egyebek között erről volt szó azon az értekezleten, amelyre a művelődési minisztérium az általános iskolai oktatással foglalkozó megyei és fővárosi tanácsi szakembereket hívta meg. KELEMEN Elemér művelődési minisztériumi főosztályvezető elmondta, hogy egyelőre hiányzik a megfelelő számú és képzettségű nyelv szakos tanár és így a szabad nyelv választás széles körű bevezetésére várhatóan csak négy-öt év múlva lesz reális lehetőség.

-

Ismét külföld, Moszkva.

- A népi küldöttek kongresszusának mai napjáról Barát József számol be:

(folytatás a következő oldalon)

(EM)

- Külföld. Moszkva. A Népi küldöttek kongresszusának mai napjáról Baráth József számol be.

- Alighanem B. Jelcin felszólalása a népképviselők kongresszusának mai ülésén a legfontosabb hozzászólás a Gorbacsov beszámolóhoz. Míg a legdrámaibb esemény az hogy litván képviselő bejelentette, hogy a továbbiakban mindaddig nem vesz részt a munkámban, míg a tbiliszi híres vasrnap eseményeti irányító Rogyijonov tábornok, választói egyébként már visszahívták, jelen van. Gyilkosokkal nem óhajtok együttműködni - tette hozzá. Egy másik balti képviselő a Lettországból érkezett, TAlpezsnyikov(?) professzor, itt egyelőre nem létező joggal érvelt, bizalmatlansági indítványt nyújtott be a kormány ellen, minthogy az nem felet arra a kérdésre hogy ki szankcionálta Tbilisziben a katonaság bevetését. B. Jelcin a kérdések sűrűjébe vágva kijelentette, hogy a hatalom krédése a legfontosabb ma is, márpedig a hatalom ugyanazok kezében maradt, akik válságba vezették a SzU-t, a pártapparátus kezében. A volt moszkvai elsőtitkár szerint, a szovjet társadalomban, konszolidálódnak az átalakításellenes erők. Olyan legfelsőbb tanács elnökségi rendeleteket fogadtak el az ismeretlen szerzők a teremben vannak és köztünk ülnek - tette hozzá Jelcin, melyek egyenes uton vezetnek a tbiliszi tragédiához. A szónok szerint a megválasztott legfelsőbb tanács csak arra alkalmas, hogy az elnök, - mármint Gorbacsov személyes apparátusa formálódjon belőle. A moszkvai utcák kedvence, a nép hőssé avatott volt Politikai bizottsági póttag kifejtette, hogy szerinte nincs más választás, mint a hatalom decentralizációja. a fölet vissza kell adni a parasztságnak, hogy az döntsön a tulajdonformákról is. Jelcin támogatja a köztársaságok gazdasági önállósulási szándékát, a sajtót szerinte decentralizálni kell, ami az egyetlen utja annak, hogy visszaszorítsák a nemcsak létező, de mostanában megint erősödő cenzúrát. Semmi sem indokolja, - mondta, hogy a párt ellenőrizze továbbra is az egész tömegkommunikációt. A volt moszkvai elsőtitkár szerint a legfontosabb most az, hogy párttörvényt hozzanak, amely meghatározza az SZKP helyét a szovjet társadalomban. Jogi uton szabályozza a párt kompetenciáját. Az SZKP tekintélye csökken, a párt demokrácia elmaradt a társadalom igényeitől ua. az apparátus változatlanul ellenőriz mindent. Jelcin szerint ujjá kell választani a KB-t. A népszerű politikusu kijelentette, hogy

(EM)

Gorbacsov kezében túl sok hatalmat adott a párt és most az állam is. Ez a gazdasági válság, a szociális problémák éleződésének idején magában rejtheti a személyes hatalommal való visszaélés lehetőségét. Egy újabb személyes totalitarizmus kialakulását. Szerinte meg kell teremteni azt a mechanizmust, amely ezt a hatalmat ellenőrizné, amelynek egyik eleme az évenkénti bizalmi szavazás volna.

-

- Visszért Pekingbe VAn Li, a kínai parlament elnöke, akiről korábban az hír terjedt el, hogy házi őrizetben van. A megfigyelők ezt a normalizálódás jelének tartják ugyanúgy, mint CSien CSi-csen kínai külügyminiszter amerikai körútjának megkezdését. A kínai fővárosban egyébként mintegy ezer felvonuló ellentüntetést tartott, amit a párt és a kormány szervezett, a diákok zavargásának elítélésére. A megmozduláson résztvevő munkások, parasztok és káderek éltették a kommunista pártot és helyeslték a rendkívüli állapot kihirdetését.

- Meglepő nyilatkozat TELLER Edétől.

A hidrogén bomba atyjaként is számon tartott Teller Ede, magyar származású amerikai tudós, egyidejűleg foglalt állást a kelet-nyugati enyhülés és az űrfegyverkezési terv folytatása mellett. Egy madridi tanácskozáson arról beszélt, hogy a polgári és a katonai gazdaságnak egyaránt hasznára válik az űrfegyverkezési program, amely egyúttal megvalósítása esetén szükségtelenné tenné a nukleáris fegyvereket. Teller Ede rendkívüli intelligenciájú embernek nevezte Gorbacsovot, azt mondta, jóval okosabb, mint Lenint kivéve bármely elődje volt.

- Az Egy.Államok titokban fegyvereket szállít a kambodzsai kormányellenes erőknek, - jelentette a N.Y.T.

Erről állítólag már meghozta döntését a washingtoni kormány, jóllehet nagyon sok főként demokratapárti szentáro ellenzi az egészet, mert attól tart, a hadianyagok könnyen eljuthatnak a hírhedt Vörös Khemerekhez is, akik végeredményben amerikai szempontból is nagyobb veszélyt jelentenek, mint a jelenlegi kambodzsai rendszer. A fegyverszállítások címzettje hivatalosan a Norodom Sihanuk herceg vezette kambodzsai ellenzék.

(EM)

- Románia elutasítja, hogy bármely szocialista ország gazdaságában a piac alapvető szerepet kapjon.

Erről írt cikket az ELŐRE c. magyarnyelvű ujság. Felháborítónak tartja, hogy néhol az értéktörvényt előbbre helyezik a tervszerű országos fejlődés törvényénél. Az ELŐRE cikke szerint, csakis a tervgazdaság, az állam gazdasági szerepének növelése, a szocialista tulajdon erősítése vezethet a szocializmushoz, minden más kísérlet a kapitalizmus restaurációját jelentheti.

- Romániával is kapcsolatos hazai hír.

A Fiatal Demokraták tatai csoportja elítéli Romániát, amiért az erdélyi magyar, német, szerb és ukrán fiatalokat arra kényszeríti, hogy az ország Havas-alföldi, ill. moldvai részein éljenek és dolgozzanak. A szervezet tiltakozik emiatt és követeli, hogy azonnal szüntessék meg a nemzetiségi fiatalok kényszerlakhely és kényszermunkahely kijelölésének rendszerét, valamint a kitelepítetteknek biztosítják a szabad munka- és lakhely választást Romániában.

- BERE CZ János a nemrég még politikai bizottsági tag nyilatkozott a MAI NAP c. lapnak.

BERECZ János úgy vall önmagáról, mint aki ütközőpontot képezett az MSZMP Pozsgay Imre ill. Grósz Károly nevével fémjelezhető két irányzata között. A MAI NAP c. lapnak adott nyilatkozatában azzal indkolja a Politikai Bizottságból való kikerülését, mert a két említett irányzat a jövőben közvetlenül akar megütközni egymással. BERE CZ János máig büszkén vállalja a tavaly májusi állásfoglalását, ill. azt a tervezetet, amelyet idén márciusban a párt-felépítésről kidolgozott. A politikus elmondta, hogy eddig a new-yorki nagyköveti tisztet ajánlották fel neki, de azt nem fogadta el, mert szerinte ezekben a hónapokban nem szabad elhagyni Magyarországot.

- Milyen az ifjúság helyzete Magyarországon, - erről hallanak a következő két hírt.

A magyarországi ifjúsági szerveződések a jövő hónap végén háromnapos konferencián tárgyalják meg az ifjúság helyzetét. Az ifjúság

(EM)

2000-ben c. tanácskozás célja, hogy az ifjúságpolitika újra gondolására ösztönözve az állami- és társadalmi vezetőket, valamint segítse a készülő új kormányprogram ifjúságpolitikai koncepciójának kialakítását.

Hazánkban a sorköteles katonáknak indoklás nélkül legyen joguk a polgári szolgálatot választani - így foglalt állást a Magyar ENSZ Társaság emberi jogi bizottsága, amikor megvitatta a honvédelmi törvénynek a polgári szolgálattal kapcsolatos módosítását. Elvetették, hogy bizottságot állítsanak fel annak vizsgálatára, valós-e a lelkiismereti okra való hivatkozás. A bizottság szerint a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően apolgári szolgálat időtartama a sorkatonai szolgálathoz képest csak egyharmaddal lehet hosszabb, tehát hazánkban ez legfeljebb 24 hónap. Egy hangúlag elvetették, hogy a hadkötelesekről nyilvántartott adatok között szerepeljen a pártállásra, ill. a tömegszervezeti tagságra vonatkozó bejegyzés.

- Fél évi munka után, ma alakuló kongresszust tartott a Sajtó Szakszervezet. A résztvevők úgy döntöttek, hogy a SZOT tagjaként, de a Gutenberg szakszervezeti Szövetségből kiválva, önállóan tevékenykednek tovább. A megválasztott főbb tisztségviselők: BERÉNYI János elnök és LÉPES György titkár.

Politikai tárgyú visszazemlékezések és naplók közreadásával új történelmi sorozatot indít útjára az Európa Kiadó és a Historia folyóirat. A szerzők, akik emigráns egykori politikusok, közéleti személyiségek, elsősorban a két világháború közötti időszakról és az azt követő évekről vallanak. A köteteket jórésze külföldön már megjelent, itthon azonban tiltották ezeket a műveket. Az Extra Hungariam c. sorozatban a többi között kiadják Horthy Miklós emlékiratait, ill. a Kisgazda Párt-i miniszterelnök NAGY Feren memoárját is. A sorozatban elsőként SZÁSZ Bélának, a Rajk-per egykori vádlottjának visszaemlékezése került a hazai olvasók kezébe.

- Hivatalos személy ellen, vagy vele esett az erőszak - Kun Zsuzsa bírósági tudósítása.

- "Rohadt rendőrök, jogállamban ilyen nem lehetne csinálni" kiabálta Tóth Zoltán tavaly október 28-n. De mi is történt ezen az éjszakán? A járőr rendőr igazoltatta Tóth Zoltánt, ezután se szó,

(EM)

se beszéd, be akarta tuszkolni a kocsiba. Ő persze ellenállt, és akkor kiabálta ezeket a mondatokat. TEsti kényszerrel betettük a járőr autóba - mondta ma délutáni tárgyaláson a tanuként kihallgatott Molnár János rendőr. Tóth Zoltán ellenállt, rugkapált, és természetesen nem akarta, hogy indokolatlanul bevigyék a RENDŐR-kapitányságra. Tóth Zoltánt azzal vádolja az ügyészség, hogy hivatalos személy ellen erőszak bűncselekményét követte el. Tóth Z. viszont azzal vádolja a rendőrséget, hogy vele szemben indokolatlan erőszakot alkalmaztak. A ma délutáni, immár második tárgyalást augusztusra újból elnapolták, mivel az egyik tanú nem jelent meg, a tanuként kihallgatott rendőrök viszont nem egyformán nyilatkoztak a történetekről, de az árpilis 12-i első tárgyaláson tett vallomásokkal sem egyezik a mai.

-

Sport: nemzetközi tenisz eredmények-----

- K.Hallgatóink ma eddig tartott az EM - és következik nemsokára a parlamenti beszámolók.....

(folytatás a következő oldalon)

- K. hallgatóink, ma eddig tartott az EM.

Az elhangzott fontosabb hírek. ---

-

AZ ESTI MAGAZÍN MELLÉKLETE A PARLAMENT MAI MUNKANAPJÁRÓL

- Kapcsoljuk az Országházat, ahonnan B. Király Györgyi és Hollauer Tibor részletes beszámolóját hallgathatják meg:

- 5 órakor befejezte mai munkáját a t.Ház, miután alkalmatlannak találta az erdő- és vadgazdálkodásról szóló törvény módosító javaslatát és visszautalta az előterjesztő miniszternek. Nem született döntés a mezőgazdasági termelőszövetkezetekről, valamint a termőföldről szóló törvény módosító javaslatairól sem. Ui. számos olyan képviselői észrevétel hangzott el, amelyet a mezőgazdasági és jogi bizottságnak be kell építeni a tervezetbe. Az új változatot holnap reggel ismertetik a honatyákkal.

- De az eddigiekből is nyilvánvaló, hogy ma negyed 10 óta a mezőgazdasági téeszekről, a földről, az erdő- és a vadgazdálkodásról előterjesztett törvény módosításának vitája zajlott. Tekintettel arra, hogy e három törvény része az átalakulási törvénynek is, ezért együtt terjesztette aképviselők elé HÜTTER Csaba.

- Aki három hetes mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterként azzal kezdte bevezetőjét, hogy vállalja az előterjesztő felelősségét a tervezetért, hiszen az előkészítő munkákban szövetkezeti elnökként és képviselőként is részt vett.

- Elmondta, hogy 1983 óta a szövetkezetek többségénél megtorpanás, sőt jelentős visszaesés tapasztalható. Egyre inkább növekszik az egyszerű ujratermelésre sem képes üzemek köre. Nem tudott ezen érdeemben változtatni a téeszekről szóló törvény tavalyi módosítása sem.

HÜTTER: - Az önök elé terjesztett törvényjavaslat megítélésünk szerint minden eddigi módosítástól eltérő sajátossága, hogy a tulajdonlás alapkérdésében a magyar gazdasági reformhoz illeszkedő, reformszemléletű változásokat tartalmaz. A vagyoni kapcsolatok kialakításával összefüggésben vissza-visszatérően felvetődött, a szövetkezeti törvény

kapcsán még a tegnapi napon is, hogy a szövetkezeti vagyonnak 100 és nem az 50 %-át kellene feloszthatóvá tenni. Az átmeneti és látszólagos korlátozás azonban két ok miatt tűnik szükségesnek. Az egyik: ez az út még járatlan. Mondhatnám azt is, hogy egy átgondolt társadalmi kísérletről van szó, amely magában hordozza a tapasztalat hiányával járó kockázat veszélyeit is. A másik, sok tekintetben még jelentősebb ok, hogy a termelőszövetkezetek mai vagyonát nemzedékek hozták össze, gyarapították, működtették azt, a mai vagyon megalapozói és gyarapítói közül sokan már nem élnek és jöttek, jönnek utánuk az újabb nemzedékek, akiket szintén tulajdonosként is érdekeltté kell tenni a mindennapi munkában.

(Tudósító:) - A földtörvényről szólva a miniszter hangsúlyozta, hogy azt először 1967-ben, majd 1987-ben módosították. Utóbbi módosításnál már szétvált az állami és szövetkezeti tulajdon, de még mindig nem képes megfelelni sem a piac, sem a reform követelményeinek. A változtatás szükségességét így indokolta a miniszter:

HÜTTER: - A reformfolyamatok az alig két éve elfogadott földtörvény újabb jelentős módosítását sürgetik, ui. a felesleges kötöttségek a különböző földek megszerzhetőségét és művelését, azok gazdaságos hasznosítását akadályozzák. Ezért most arra teszünk javaslatot a t.Országgyűlésnek, hogy az állami és szövetkezeti tulajdonban lévő földek, ingatlanok elidegenítése, akár magánszemély részére is, teljesen szabad legyen. Egyben javasoljuk a magánszemélyek telek-, lakás-, üdülő- és termőföld-tulajdonának szerzésénél meglévő jelenlegi korlátok teljes megszüntetését is.

(Tudósító:) - Bár az elmúlt hetekben sokakból ellenérzést váltott ki az a kiszivárgott hír, hogy a törvényjavaslat-módosítás szerint az állami erdők magántulajdonba adhatók, a miniszter megerősítette ezt az elképzelést:

HÜTTER: - A spekulatív jellegű ingatlanvásárlásokat a személyi jövedelemadórendszerrel, tehát közgazdasági eszközzel korlátozzuk. Az erdők vonatkozásában is hasonló módon oldjuk a jelenlegi ingatlan-tulajdonszerzési kötöttségeket, az erdők tulajdonjogát vagy haszonbérletét a gazdálkodó szervezetek, a társadalmi szervezetek és a

magánszemélyek a jövőben korlátozás nélkül megszerezhetik.

(Tudósító:) - SÜDI Bertalan Bács-Kiskún megyei képviselő a teljes nyilvánosság és a társadalmi vita hiányára utalt az előkészítő munkában. Azt mondta, hogy nem a szövetkezetek tették tönkre önmagukat, hanem a központi pénzügyi politika zsigerelte ki a gazdaságokat. Tenni kell azért, hogy a megszokott falu csöndje ne változzon elcsitíthatatlan lármává.

(Tudósító:) - A vagyonjegyet csaknem minden hozzászóló üdvözölte. A Fejér megyei BALOGH György azonban hangsúlyozta, hogy a vagyonjegy csak a lehetséges osztalék mértékében segíti a tulajdonosi érzést. Azt is kifejtette, hogy szerinte a magyar mezőgazdaság jövője nem a farmergazdálkodás, ehhez ui. szerinte sem eszközök, sem pedig személyi feltételek nincsenek.

- Bár a miniszter javasolta az országgyűlésnek, hogy az állami és szövetkezeti tulajdonban lévő földek, ingatlanok elidegenítése, akár magánszemélyek részére is, teljesen szabad legyen, jónéhány képviselő kétkedését fejezte ki. SZABÓ István pl. úgy vélte, meggondolandó, hogy az állami tulajdonú ingatlanok és mezőgazdasági földek kezelői elhamarkodottan, minden feltétel nélkül tulajdonossá válhassanak.

SZABÓ: - Bármennyire fájdalmas, ma már nem orvosolhatunk visszamenőleg minden, földtulajdonnal összefüggő sérelmet. Nem tudom eldönteni például, hogy mehetnénk vissza a Rákosi-rendszer jogon kívüli eszközökkel való földfoglalásainak rendezéséig. A tárgyalt módosítás, az elmondott észrevételekkel kiegészítve, csupán az 1959-es, 61-es nagy kollektivizálási kampány alatt és után előidézett legfájóbb anomáliák felszámolására alkalmas.

(Tudósító:) - Dr. TALLÓSI Frigyes kereken egy tucat törvénymódosító javaslattal élt. Meggyőződése, hogy a tartós használatba adott, de tulajdonba nem került föld létezése a magyar jogtól idegen. Így folytatta:

TALLÓSI: - Ma a társadalmi szervezeteki kezelésében állami tulajdonban lévő ingatlanok vannak. Ha radikálisan nem lépünk és nem vonjuk meg ezeknek a kezelőknek azt a jogát, hogy kvázi tulajdonosként eladják ezeket az ingatlanokat, akkor sorozatosan szembe kell néznünk azokkal

a képtelenségekkel, hogy a rendkívül drága, sok milliós állami vagyontárgyakat 100 forintos, névleges értékig játsszák át. Kérem, higgyék el nekem, nem egy elfogadható eljárási rend, hogy perjogászok agytornájával kell eldönteni egy vidéki bíróságon, hogy most alapos-e egy ilyen kereset, amit hozzájuk benyújtottak vagy sem.

(Tudósító:) - A képviselő megkérdőjelezte a földmegváltás tényét is, mondván a mezőgazdasági szövetkezetekbe bevitt földek elvétele fínoman fogalmazva tévedés.

TALLÓSI: - POZSGAY Imre egyszer a többpárt-rendszernek a fölszámolását Magyarországon történelmi balesetnek tekintette. Ha a demokrácia fejlődésében ez egy történelmi baleset volt, akkor legalább ekkora tévedés volt a mezőgazdasági szövetkezetbe bevitt földeknek az elvétele, amit nagyon szemérmesen most megváltásnak nevezünk. Tisztelettel kijelentem Önöknek, ez a megváltás nem egyéb, mint a parasztnak a tulajdontól való megfosztása. Ez egy olyan téves eljárási mód volt, amit másként nem lehet reparálni, csak a dolgot abbahagyni és visszaállítani az eredeti állapotot. A jogban ez egy teljesen szokványos szabványdolog, hogy ha valami hibát követtek el, akkor ha erre egyáltalán még mód van, az eredeti állapotot vissza kell állítani.

(Tudósító:) - Az ideológia és a szocializmus összefüggését hangsúlyozva, némi iróniával elmondta, hogy az igazi szocializmusban csak az össznépi tulajdon számít. A csoporttulajdon természetesen alacsonyabb rendű és annak az a dolga, hogy belenőjön az össznépi tulajdonba.

TALLÓSI: - Ezt az elvet volt hivatott megvalósítani az az eljárás, amikor a mezőgazdasági szövetkezetbe bevitt földeket úgy vitték be - elnézést kérek - , azzal a trükkel, hogy ha majd nem tetszik, akkor onnan később ki lehet vinni. Nagyon jól emlékszünk a nagyüzemi kollektivizálásnak az időszakára, amikor az egyik legfőbb érve az volt az agitátoroknak, hogy tessék csak bemenni nyugodtan, majd ha kiderül, hogy a mezőgazdasági szövetkezet nem jó, akkor három év múlva vissza lehet vonulni. Amikor eljött a három év, akkor, kérem, egy jogilag képtelen trükkel kezdték magyarázni, hogy miért nem lehet a földet kivinni. Aztmondták, kivihetitek, de a szövetkezetnek ami tartozása azóta keletkezett, minden tagra rá kell terhelni, - ennél-

fogva egyetlen egy embernek nem jutott eszébe, hogy a hátán sok milliós vagy sok százezer forintos tartozásokkal kivonuljon, holott jogilag egy képtelenségről van szó, egy szövetkezet tagja a szövetkezetnek mint jogi személynek a tartozásaiért nem tehető felelőssé.

(Tudósító:) - Dr. BALOGH Károly Győr-Sopron megyei képviselő ---

(folytatás a következő oldalon)

(EM - melléklet)

- (tudósító) Dr. BALOGH Károly Győr-Sopron megyei képviselő egy Rába menti vadásztársaság tagjaként szólt hozzá a vitához.-----Ism.

- Egyébként több lenyűgöző hévvel érvelő képviselő szerint a magántulajdon ezen a területen egyet jelent a rablógazdálkodással. Érvelésük meggyőző, ha csak nem jut eszébe valakinek, hogy az egyik vadász társasági tag levelet juttatott el a közelmúltban újdönsült napilapunkhoz, szerinte az ő területükön a vasárnapi vadászok az elmúlt években, már az utolsó egeret is kilőtték. TORNAI Endre képviselő is szükségesnek látta elmondani, nem feltétlenül azok kezébe van a legjobb helyen a vadállomány sorsa, akik havonta egyszer hétvégén vállukra akasztják a puskát és elindulnak vidékre lövöldözni. Nos a törvénytervezet visszautasítása miatt ennek továbbra sincs akadálya.

- A falvak jelenleg csendesek - mondta TANASZI János hajdú-bihar-megyei képviselő.-----Ism.

- Társadalmi méretű és jelentőségű kérdésekről tárgyaltak a képviselők s a legtöbb hozzászólást az ennek megfelelő pátosz jellemezte. Időről időre azonban felmerültek olyan többé-kevésbé közismert problémák, amelyek visszarántották a szárnyaló gondolatokat a hétköznapi valóságba. VIOLA Károly pl. a Bosnyákról beszélt.

- VIOLA: Nem értem pl. miért nem oldódik már meg évtizedek óta a fővárosi Bosnyák téri tarthatatlan körülmények között üzemelő nagybani piac sorsa. Itt az országban termelt zöldségnek 20 %-a cserél gazdát, nem kizárólag az ide árut hozó 80-ezer kistermelőnek, 5-ezer kereskedőnek, és a környéken lakóknak volna szükségük egy új, megfelelő piacra, hanem a fővárosi és vidéki városok lakosságának is érdeke az, hogy jóminőségű és olcsó árú rendszeresen biztosítva legyen számukra. Az új piac létrehozásához anyagi áldozatokat is vállaló termelők nevében kérem az illetékeket, különösen a Fővárosi TANácsot, hogy sziveskedjék végre hathatós és konkrét intézkedést hozni ezügyben.

- A parasztság nap, mint nap érkező hírek következtében bizonytalan és nyugtalan - mondta CSITKÓ Sándor bács-kiskunmegyei képviselő. évtizedek során kialakult alkalmazkodó képessége arra ösztönzi, hogy lépjen minél előbb, csak hogy fogalma sincs arról, merre.

(Tudósító:) - A parasztság nap mint nap érkező hírek következtében bizonytalan és nyugtalan, mondta CSITKÓ Sándor Bács -Kiskún megyei képviselő. Évtizedek során kialakult alkalmazkodó képessége arra ösztönzi, hogy lépjen, minél előbb. Csakhogy fogalma sincs arról, merre.

CSITKÓ Sándor - Múlt héten küldöttgyűlésünk volt és ott már jelentkezett is szövetségi tag, aki földet kívánt venni és földet visszakérni. És egy ma már nyugdíjban lévő szövetségi gazda, akinek szintén a földje bent van a szervezetben, fölállt és azt mondta, hogy: emberek, gondoljuk meg, mert nem mindenkinek van vagy volt földje és azokkal az emberekkel mi lesz?

(Tudósító:) - Dr. SÉRA János Komárom megyei képviselő viszont azt kérdezte a jelenlevőktől, milyen érzésekkel váltanának belépőjegyet egy balatoni strandra, tudván, hogy annak külföldi a tulajdonosa? A termőföld eladása külföldieknek szerinte nemzeti fennmaradásunk, történelmi létbiztonságunk legszentebb alapjait kérdőjelezné meg. Tanácsolta, hogy ezt a lehetőséget a parlament vesse el.

(Tudósító:) - Hogy a kissé szemellenzős javaslat elfogadtatik-e vagy sem, az csak holnap derül ki, amikor a képviselők szavaznak a földről és a szervezetekről szóló törvények módosításairól. - Minden esetre valószínű, hogy amint azt a törvénytervezetek kidolgozói többször is hangsúlyozták, bonyolult, laikusok számára bizony nehezen elsajátítható törvényekről kell tárgyalnia a parlamentnek. Ezt látszik alátámasztani, hogy a mai vita utolsó hozzászólójaként dr. TALLÓSI Frigyes szükségesnek tartott egy utolsó leckét adni a tervezetekben szereplő alapfogalmakról:

TALLÓSI: - Alapvető dolgokban kell különbséget tenni. Más dolog a tulajdonjog és más dolog a földhasználati jog. A tulajdonjog nem egyéb, mint amint GYÖRFY László mondott, hogy akik ma téesz-tagok, az ő tulajdonukban van a föld, tehát az ingatlan-nyilvántartásban az ő nevük szerepel tulajdonként azzal a megjegyzéssel, hogy XY termelőszövetkezetnek a használatában van. De a tulajdonos ő lett?. Az én javaslatom semmi egyébire nem irányul, mint hogy akitől megváltással vették el a földet, így nevezem, hogy így világos legyen, neki vagy örökösének vissza kell adni és nyomatékmal szeretném

hangsúlyozni, aki kéri. Nem kell mindenkinek. Nincs itt szó a mezőgazdasági szövetkezeteknek, a nagyüzemek szét...álásáról. Ez a föld csaka telekkönyvben lesz egy változás. Teljesen más kérdés a dolognak az a része, hogy közös földhasználat változatlanul fennmarad. Ez a földhasználat azt jelenti, hogy a tagnak vagy a tulajdonosnak a szövetkezettel abban kell megegyeznie, hogy mennyi haszonbért fizet érte, hogyha erre a tulajdonos igényt tart. Igen nagy méltánytalanság lenne, akit elüldöztek a saját földjéről, azt most azzal büntetnék, hogy nem adjuk neki vissza. Itt ebben a házban van jó néhány képviselőtársunk, aki tud olyan esetekről, hogy amikor a mezőgazdasági szövetkezetbe be kellett a parasztnak mennie, be kellett az állatállományát vinnie, inkább a kötelet választotta és akkor sem ment be. Ha valaki nem a kötelet választotta, hanem elment máshova, ne büntessük azzal, hogy ne legyen meg neki ez a lehetősége.

(Tudósító:) - Összeállításunk végén elmondhatom, hogy törvényhozás nélkül fejezte be munkáját ma a parlament. Arról is korai lenne még bármit mondani, hogy a képviselők holnap elfogadják-e a mezőgazdasági téeszekről és a termőföldről szóló törvény módosítását. Az viszont valószínű, hogy holnap benyújtja költségvetésmódosító javaslatát a pénzügyminiszter és tájékoztatót hallgatnak meg a képviselők a kormány gazdasági csomagtervéről és a Bős-Nagymaros-i vízlépcsőről is. Úgy hallottuk, hogy a miniszterelnök ma találkozott az egyházak vezetőivel. Nagy Imre temetéséről beszélgettek. Reméljük, hogy holnap erről is szó lesz a tisztelt Házban.

Az Országházból B.Király Györgyi és Hollauer Tibor tudósított.

PETŐFI-adó

HÍREK

21 h

Az MSZMP KB-a történelmi és egyúttal szimbolikus jelentőségű eseménynek tekinti Nagy Imrének és sorstársainak temetését. A megújuló MSZMP szükségesnek tartja, hogy Nagy Imre és társai perének felülvizsgálata mielőbb lezáruljon és igazságot szolgáltatassanak a megvádolt és elítélt politikusoknak. A KB közleménye kijelenti, Nagy Imre az 1945 utáni magyar történelem jelentős személyisége, útja elválaszthatatlan a kommunista mozgalomtól. A politikus 1956 októberében rendkívüli körülmények között küzdött az ország megmentéséért, de ehhez sem pártja, sem koalíciós partnerei nem nyújtottak megfelelő támogatást. Nagy Imre személyes tragédiájához egészen az igaztalan halálos ítéletig az vezetett, hogy 1956 novemberének első napjaiban nem vállalta a kényszeri kompromisszumokat és nem vállalta a régi politikai intézményrendszer részleges megjavításával elérhető reformokat. Az MSZMP KB-a hangoztatja, hogy a párt megújulása során épít az 1956 október végi megalakulásának elveire és nyíltan vállalja az 1953-54-es reformkezdeményezések örökségét. A közlemény szerint az 1956-os eseményekben a szembenálló felek mindegyikének oldalán sokan hősiességgel küzdöttek a vélt vagy valós, de egyaránt igaznak hitt célokért és az események minden halottja a nemzet vesztesége. Az MSZMP KB-a felhívja a párt tagjait, a magyar állampolgárokat, hogy felelős magatartással legyenek méltók a jún.16-i kegyeleti aktushoz.

Holnap szavaz az országgyűlés a téeszekről, a földről, továbbá az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló törvények módosítására tett javaslatokról. Mindhárom tervezet összefügg a már elfogadott átalakulási törvénnyel. A tervezetek vitájában a képviselők hangsúlyozták, hogy a törvények módosításának jelentősége a tulajdonosi érdekeltség fokozásában van. Üdvözölték azt a lehetőséget, hogy a jövőben a téesz vagyonából szövetkezeti vagyონrészt juttathat tagjai részére. Több képviselő sürgette, hogy a törvénymódosítások helyett inkább új törvényeket alkossanak, akár a mezőgazdaságról, akár a szövetkezetekről vagy a vadászatról. A képviselői javaslatokat az illetékes bizottságok tárgyalják meg, majd az így módosított törvénytervezetekről szavaz az országgyűlés.

KOSSUTH_adó

22 h

HÍRVILÁG

- A mikrofonnál a szerkesztő, Tamási Zoltán. - A tartalomból.---

- A parlamenti ülészak mai napját B. Király Györgyi és Hollauer Tibor foglalja össze:

- 5 órakor befejezte mai munkját a t.Ház.--(Ism. l. 2395.o.)

- Nem született döntés a mezőgazdasági téeszekről, valamint a termőföldről szóló törvény módosító javaslatairól sem, ui. számos olyan képviselői észrevétel hangzott el, amelyet a mezőgazdasági és jogi bizottságnak be kell építenie a tervezetbe. Az új változatot holnap reggel ismertetik a honatyákkal. --- (Ism.)

- Hogy egyes képviselők szeretnek vadászni, az kiderült a vadász-társaságok elkülönülését és ellenőrizhetetlenségét megerősítő hozzá-
szólásaikból. Dr. BALOGH Károly szerint pl., ha a törvény új tulaj-
donosok kezébe adná a vadásztatási jogot, veszélybe kerülne a mintegy
40.000 vadásztársasági tag felelőssége a magyarországi, eurpai hírű
vadállomány megőrzéséért.

- Törvényhozás nélkül fejezte be mai munkáját a parlament.Hagyása mező-
gazdasági szövetkezetekről és a termőföldről szóló törvény módosí-
tását elfogadják-e a honatyák, az majd csak holnap derül ki.

- A most következő jelentések közös vonása, hogy mindegyikük kapcsoló-
dik az 1958-ban kivégzett miniszterelnökhöz, Nagy Imréhez.

Az MSZMP KB-a történelmi és egyúttal szimbolikus jelentőségű esemény-
nek tekinti Nagy Imrének és sorstársainak temetését.---(Ism.)

Átadták Nagy Imre lányának az 1958-ban törvénytelenül elítélt és
kivégzett politikus személyes hagyatékát.

A dokumentumok között található Nagy Imre élettörténeti vázlata
Viharos emberöltő címmel, valamint sznagovi fogsága alatt papírra
vetett jegyzetei. A legfőbb ügyészség az iratok között verseket,
leveleket is átadott Nagy Imre lányának. NAGY ERZSÉBET a MTI munka-
társának kérdésére elmondta, hogy a hagyatékból szerinte több írás
is hiányzik. Nincs a dokumentumok között az a jegyzet sem, amelyet
Nagy Imre - egybehangzó állítások szerint - szinte az utolsó pilla-
natokig írt a siralomházban. NAGY Erzsébet nyilatkozata végén hang-

súlyozta, hogy a nemzetnek most nagy szüksége van az összefogásra és a megbékélésre. A legfontosabb Magyarország számára az, hogy békés körülmények között végre tudja hajtani a kibontakozást és kilábaljon a politikai és gazdasági csődből, mondta NAGY Erzsébet, aki a dokumentumokat a legfőbb ügyész helyettesének páncélszekrényében hagyta megőrzésre azzal az indoklással, hogy a temetés előkészületei miatt jelenleg nincs ideje behatóbban foglalkozni velük, s egyébként is a nemzet tulajdonának tekinti őket.

Nagy Imre-emléktáblát avatnak a politikus szülővárosában, Kaposvárott jún. 15-én.

Az ünnepséget több politikai szervezet kezdeményezte és az MSZMP helyi bizottsága is támogatja azt. A városi pártbizottság a Nagy Imre-emléktábla leleplezésével is a nemzeti megbékélést kívánja szolgálni. Az MSZMP kaposvári bizottsága szerint a párttagok önkéntesen, egyéni meggyőződésük, lelkiismeretük alapján viszonyuljanak a megemlékezéshez

- Bush amerikai elnök megkezdte nagybritanniai látogatását. Most viszont Szalay Zsolt tudósítását hallják Mainzban mondott beszédéről:
- Politikai nyitást akarunk --- (Ism. l. 2383.o.)

- Bush Kelet-Europával kapcsolatos indítványaira már meg is van az első hivatalos válasz, méghozzá az NDK-ból. BedőIván jelenti:
- Az NDK igen hamar és igen hevesen reagált az amerikai elnök mainz beszédére. Hogy Bush mit mondott, azt az itteni TV már nem tartotta szükségesnek ismertetni, hiszen az NDK-beli nézők a nyugatnémet és főképp a nyugatberlíni adók jóvoltából ma már többször meghallgathatták, hogy az ottani szerkesztők szerint a két kulcsmondat: a berlini falnak le kell omlania és - legyen glasznosztj Kelet-Berlínben is. Az NDK-tv meglehetősen hivatalosnak tűnő kommentárja pimasznak minősítette a beszédet. Bush a határok megváltoztatását sürgetve a háború után kialakult európai rendet akarta felborítani és beavatkozott a szocialista országok belügyeibe, mondta az NDK-tv tudósítója. Hozzá fűzte, hogy az NDK és Nyugat-Berlín közötti határ kétségbe vonása nem más, mint a realitások félreismerése.

- A népi küldöttek kongresszusának mai rapja is számos érdekességgel szolgált Moszkvában. Beszélgető partneremet, Barát Józsefet arra kérem, emelje ki a legfontosabb és legérdekesebb felszólalásokat:

- A mai nap folyamán valószínűleg a leglényegesebb hozzászólás Borisz Jelciné volt. Jelcin az a politikus, aki milliók álláspontját fejezi ki, Moszkvában hat millióan szavaztak, ugye , rá, de nemcsak ezért volt a legfontosabb az ő hozzászólása, hanem azért is, mert ő fogalmazott legelősebben. Szerinte ma a leglényegesebb kérdés a hatalom kérdése, márpedig a hatalom ugyanannak a pártbürokráciának a kezében van, mondta Jelcin, amelyik válságba vezette az országot. A legsürgősebb most egy párttörvényt elfogadni, egy olyan törvényt, amely szabályozza azt, hogy az SZKP mibe szólhat bele és mibe nem szólhat bele. Jelcin elmondta azt is, hogy szerinte Mihail Gorbacsov kezébe a párt és most már az állam is túlságosan nagy hatalmat adott. Az országban mélyül a gazdasági válság, nagyon súlyosak a politikai gondok. Ez szerinte együtt járhat azzal a csábítással, hogy egy új személyes totalitarizmus alakuljon ki most Mihail Gorbacsov körül, ennek megfelelően Jelcinnek tehát az a véleménye, hogy egy olyan mechanizmust kell kialakítani, amely ellenőrizné az elnök-főtítkárt. Szerinte a lakosságnak minden évben népszavazást kellene tartania arról, hogy a legfelsőbb tanács elnökének bizalmat szavaz-e még.

A legdrámább eseményekre egybént a mai ülés végén került sor. Egy litván, egy kaunaszai fiatalember, képviselő kijelentette, hogy nem hajlandó gyilkosokkal tovább együtt dolgozni, nem hajlandó addig a népképviselők kongresszusának tagjaként tevékenykedni, amíg ezt a funkciót olyanokkal kell megszerezni, mint Rodjonov tábornok, aki vezényelte a katonaságot Tbilisziben a véres vasárnap idején. Rodjonovtól egyébként saját szavazói, saját választói már megvonták a bizalmat Ugyanakkor egy másik balti képviselő, Talfézikov ?? professzor kijelentette, hogy szerinte a népképviselők kongresszusának meg kéne vonnia a bizalmat a szovjszet kormánytól, amelyik máig sem tudott választ adni arra, hogy ki szankcionálta a tbiliszi eseményeket annak idején.

- Bár a kongresszus még nem ért véget, de már eddigi tevékenységéről lehet bizonyos mérleget vonni?

- Végülis az egy itt most már hetven éve tartó kommunista álmom, hogy összejöhet egy kongresszusi teremben egy fórum, amely hoz valami határozatot és ezzel olyan válságokból vezet ki az országot, amelyek már évtizedek óta mélyülnek az országban. Nem, ez a mostani kongresszus számomra az igazság pillanataként látszik fontosnak. A z igazság pillanataként, amikor volt, aki elmondta, hogy szerinte a SZU addig nem tud előrelépni, míg az alkotmányban benne maradhat, hogy a párté a

vezető szerep. Elhangzik nagyon sok, gyakran egymást kizáró vélemény. Ezek a vélemények cenzúra nélkül hangozhatnak az egész országban, lehet tudni, hogy kik hordozzák ezeket a véleményeket, lehet tudni, hogy kik a konzervatívok, lehet tudni azt, hogy kik hirdetik a progresszív eszméket és ez nagyon fontos, ez előrelépés a korábbi állapotokhoz képest.

- Ez kétségtelenül előrelépés, de viszont ha a kongresszustól a tömegek nem várhatnak megoldást olyan problémákra, mint az ellátás hiányosságai, a nemzetiségi problémák, beleértve a Karabah-kérdést, akkor mégis milyen fórumokban bízhatnak?

- Rövid távú eredményt Mihail Gorbacsov kezdeményezésére saját apparátusai érhetnek el, egyrészt a pártapparátus, másrészt meg a legfeljebb tanács, amiről Jelcin azt mondta, hogy semmi másra nem alkalmas, mint hogy az elnök-főtitkár keze alá dolgozó apparátussá váljon, de hát végülis egy tekintélyes elnök keze alá dolgozó személyes apparátus, több, mint háromszáz emberből, nem is olyan rossz, hogyha tüzet kell oltani, márpedig a SzU-ban tüzet kell oltani.

- Ha egy év múlva nem telnek meg a boltok és nem oldódnak meg különböző fontos problémák a SzU-ban, lehet, hogy elsősorban a körülmények lesznek a felelősök, de a tömegek konkrét felelősöket keresnek majd. Ezek szerint, mivel a népi küldöttek kongresszusától nem lehet várni a problémák megoldását, mondhatjuk azt, hogy ha a problémák megoldatlanok maradnak, akkor ezért a tömegek végülis Gorbacsovot és szűkebb apparátusát teszik majd felelőssé?

- Ez nyilvánvaló, hiszen az egypárt-rendszer körülményei között minden eredményért és minden hibáért csak azt az egy pártot lehet hibáztatni. És hozzátenném azt, hogy ha valaki olyan roppant személyes hatalmat gyűjt egy kézbe, melyet törvényesen, alkotmányosan ebben az országban még Sztálin sem kapott meg, először Gorbacsov, akkor természetesen mindenért ő lesz a felelős, azt gyanítom, hogy ennek ő tudatában is van.

-

Kolozsvárott állítólag ismét megverték a rendőrök Cornea asszonyt, a híres emberjogi aktivistát. Párizsban közölték ezt román ellenzéki körök és elmondták, hogy a professzorasszony bordarepedést szenvedett. Azon a napon történt ez, amikor egy belga politikus meg akartalátogatni Corneát.

- A bolgár fővárosban több tízezeres naggyűlés volt a népfront szervezésében, melynek részvevői követelték, hogy Ankara, Törökország ne avatkozzon Bulgária belügyeibe. A gyűlésnek tagja volt NagyKároly, az MTI szófiai tudósítója, akit a megmozdulás hangulatáról kérdeztek.
- A naggyűlés szervezett volt, különösebb háborgás nem volt észlelhető, annál is inkább, mivel hosszú idő óta ez volt az első igazán meleg tavaszvégi, nyáreleji nap és az emberek egyszerűen élvezték a napsütést és hallgatták a szónokokat, bizonyos csoportok pedig végig jelszavakat skandáltak, hogy támogattják Todor Zsivkov javaslatait ésnem kéri a török beavatkozást Bulgária belügyeibe.
- Voltak spontán felszólalások vagy a szónokokat is betervezték?
- A szónokok is, hát hogy úgy mondjam, beterveztettek voltak és volt egy javaslat, egy felhívást intéztek tkp. a török vezetéshez. Ezt a felhívást nem sikerült átadniok. A török nagykövetségen keresztül próbálták eljuttatni vagy szándékoztak eljuttatni Ankarába, de a naggyűlés befejezése után ilyen tüntető menettel vált felvonulók a török követségig mentek, ott azonban nem fogadta őket senki, nem vették át a beadványukat.
- Ez a naggyűlés befolyásolhatja-e Ankara és Szófia viszonyát?
- Őszintén szólva én nem hiszem, hogy maga a naggyűlés valamit is változtatna a bolgár-török viszonyon, itt a két vezetésnek kell változtatni ezen a helyzeten, ami most tényleg mélypontot jelent a két szomszédos ország kapcsolatában. Erre megvan a lehetőség és Bulgária ezt akarja is. A transzparensék is és a szónokok is egyebek között azt hangsúlyozták, hogy hozzák vissza a régi jószomszédságot. Ti. a bolgár-török viszony csakugyan jó volt ezelőtt 15-20 évvel.
- Mi rontotta meg?
- Törökországban azt mondják, hogy Bulgáriában elkezdték elnyomni a török kisebbséget, Bulgáriában pedig azt mondják, hogy Törökországban elkezdtek bulgáriai török kisebbségről beszélni, miközben itt ilyen nincs.

Bulgáriából kitoloncolt törökök érkeztek kerülő úton Törökországba. 142-en Bécsből, 45-en Belgrádból indultak Isztambulba. Megérkezésükkor a szófiai kormány politikáját elítélő jelszavakat kiáltottak. Bulgáriában legalább 1-1,5 mio olyan ember él, aki töröknek vallja magát, de Szófiában hivatalosan nem tekintik őket nemzetiségnek, hanem muzulmán vallásúaknak. Azért toloncolták ki őket, mert Bulgáriában tömegmozdulásokat szerveztek.

A párizsi emberjogi konferencián a török küldött felháborítóknak

tartotta, hogy Bulgáriában asszimilálni akarják a török nemzetiséget. A bolgár hírügynökség válaszul azzal vádolta Törökországot, hogy ott lábbal tiporják az emberi jogokat.

- Csehszlovákiában megszületett az első kormány szintű állásfoglalás Bős-Nagymaros ügyében NÉMETH MIKLÓS látogatása óta. Forró Evelyn-t hallják Prágából:

- A CS oldalon változatlanul építik tovább a vízlépcsőt, de a jó-akarát jeleként hajlandók magyar kérésre szakértők bevonásával újra megvizsgálni a környezetvédelmi szempontokat. Ezt Pavel Hrivnák, a kormány első elnökhelyettese nyilatkozta a prágai TV híradójában. CS részről őt bízták meg a munkacsoport vezetésével és azóta most nyilatkozott először. Elmondta, hogy kölcsönösen kell keresni megoldást ezekre a felelősségteljes kérdésekre és Csehszlovákia nincs az ellen sem, hogy független külföldi szakértőket is bevonjanak. A megvizsgálandó témák között említette a víz minőségét, a növény- és állatvilág megóvását és a földrengésveszélyt. Azutóbbihoz Hrivnák hozzátette, szerintük ez a vidék ebből a szempontból abszolút nyugodt.

Izraeli harci gépek támadást intéztek libanoni palesztin célpontok ellen.--

Havatmeh felhívta az ENSZ _BT-át, hogy lépjen fel az izraeli terrorral szemben.

- Meghívták Magyarországra Hoszni Mubarak elnököt. A meghívó levelt NAGY GÁBOR külügyminiszterhelyettes adta át Kairóban, amikor Esmát Abdel Megid külügyminiszterrel folytatott megbeszélést. A Mubarak-látogatásra egy később meghatározott időpontban kerül sor.

- Ismét itthonról:

A Bajcsy-Zsilinszky Endre Baráti Társaság környezetvédelmi csoportja nyílt levelet intézett a Központi Népi Ellenőrzési Bizottsághoz. Ebben felhívja a figyelmet arra, hogy a Bős-Nagymaros-i vízierőmű építésében részvevő dolgozók, akik tegnap teherautókkal és munkagépekkel felvonulva tüntettek a beruházás befejezése mellett, munkaidőben hagyták el munkahelyüket. A társaság kéri a KNEB-et, hogy nézzen utána, kik adtak a dolgozóknak távozási engedélyt és járműveik felvonulásához menetlevelet valamint üzemanyagjegyeket. Amennyiben a

doglozói részvétel önkéntes volt, úgy az politikai indíttatású sztrájknak minősül, ezért kéri a szervezet annak megvizsgálását is, hogy a törvényben előírt egyeztetési tárgyalások megtörténtek-e a szakszervezet és a munkáltató között. A tüntetés ugyanakkor a parlament ülésszaka idején, az Országház előtt történt. Mivel a gyülekezési törvény ezt tiltja, a Bajcsy-Zsilinszky Társaság kéri a KNEB vizsgálatát a rendőrség vezetői ellen, akik kötelességüket elmulasztva, nem szereztek érvényt a törvénynek.

- Zsidók, cigányok, előítéletek címmel a Nyilvánosság Klub 6. vitáját rendezi meg jún. 3-án. Az előadók ma sajtótájékoztatón ismertették, miről beszélnek majd szombaton. Nej György összefoglalója. (Ism.)

-

Sporthírek.---

-

Időjárásjelentés: változóan, időnként erősen felhős lesz az ég, ismét egyes záporok, zivatarok lesznek, néhol jégeső is kialakulhat. A délnyugati szél élénk, zivatarok idején erős lesz. Hajnalban 12, 17, csütörtök délután 21, 26 fok várható.

- o -